

სს „პაშა ბანკი საქართველო“

ფინანსური ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	1
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	2
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	3
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	4

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	5
2. მომზადების საფუძველი.....	5
3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ.....	5
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	12
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	13
6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	13
7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	14
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	19
9. დასაკუთრებული უზრუნველყოფა	21
10. ძირითადი საშუალებები.....	22
11. იჯარა.....	23
12. არამატერიალური აქტივები	24
13. სხვა აქტივები და ვალდებულებები.....	24
14. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე.....	25
15. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე.....	26
16. სუბორდინირებული ვალი	27
17. გადასახადები.....	27
18. საკუთარი კაპიტალი.....	29
19. პირობითი ვალდებულებები	30
20. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	32
21. პერსონალზე გაწეული, ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები.....	33
22. რისკის მართვა.....	34
23. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	48
24. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	51
25. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	52
26. კაპიტალის ადეკვატურობა	54
27. საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები	55

შპს იუაი
საქართველო, 0105, თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
www.ey.com/ge
www.facebook.com/EYGeorgia

EY LLC
44 Kote Abkhazi street
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
www.ey.com/ge
www.facebook.com/EYGeorgia

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „პაშა ბანკი საქართველოს“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „პაშა ბანკი საქართველოს“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისაგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლები ვართ ბანკისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (ბესსს-ის კოდექსი) და იმ ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად, რომლებიც რელევანტურია საქართველოში ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებული აუდიტისთვის და შესრულებული გვაქვს ამ მოთხოვნებით და ბესსს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

მნიშვნელოვან გარემოებათა ამსახველი აზრები

გვინდა ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების 25-ე შენიშვნაზე, რომელშიც აღწერილია დაკავშირებულ მხარეებთან ბანკის გარიგებების მნიშვნელოვანი კონცენტრაცია. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

**Building a better
working world**

ბანკის 2023 წლის მმართველობით ანგარიშში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია ბანკის 2023 წლის მმართველობით ანგარიშში, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ბანკის 2023 წლის მმართველობითი ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება აუდიტორის წინამდებარე დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და ჩვენ არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია.

ხელმძღვანელობის და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ბანკის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

**Building a better
working world**

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ გონივრული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების გონივრულობას და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ბანკის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.

**Building a better
working world**

- ▶ ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

აუდიტის კომიტეტს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

ანა კუსრაშვილი (SARAS-A-169041)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

2024 წლის 19 თებერვალი

თბილისი, საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

	შენიშვნა	2023	2022* (რეკლასიფიცირებული)
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	64,785	62,542
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	36,790	46,927
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7	336,106	350,885
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	65,230	43,861
დასაკუთრებული უზრუნველყოფა	9	15,710	604
ძირითადი საშუალებები	10	1,922	2,420
აქტივის გამოყენების უფლება	11	3,047	3,766
არამატერიალური აქტივები	12	4,895	5,255
სხვა აქტივები	13	3,887	2,250
სულ აქტივები		532,372	518,510
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	14	90,139	106,687
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	15	288,855	272,031
ანარიცხები	19	914	356
საიჯარო ვალდებულებები	11	3,135	3,772
სუბორდინირებული ვალი	16	27,716	26,559
სხვა ვალდებულებები	13	9,298	6,290
სულ ვალდებულებები		420,057	415,695
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	18	136,800	129,000
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	18	1,155	1,155
დაგროვილი დეფიციტი		(25,640)	(27,340)
სულ საკუთარი კაპიტალი		112,315	102,815
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		532,372	518,510

* შესადარისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება რეკლასიფიცირდა მიმდინარე პერიოდის წარდგენასთან შესაბამისობაში მოსაყვანად, რაც მე-3 შენიშვნაშია აღწერილი.

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ 2024 წლის 19 თებერვალს:

რამილ იმამოვი

დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე

პარვინ მამდალოვი

ფინანსური დირექტორი,
დირექტორთა საბჭოს წევრი

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

	შენიშვნა	2023	2022
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით			
განგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		42,603	36,890
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		7,096	4,664
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		4,553	1,747
		54,252	43,301
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე		(12,992)	(8,728)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე		(4,550)	(6,469)
სუბორდინირებული ვალი		(1,332)	(1,478)
საიჯარო ვალდებულებები		(150)	(228)
		(19,024)	(16,903)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		35,228	26,398
საკრედიტო ზარალი პროცენტთან აქტივებზე	5,6,7,8,19	(5,073)	(4,667)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი გაუფასურების ზარალის შემდეგ		30,155	21,731
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან			
- გარიგებები		6,563	10,916
- საკურსო სხვაობები		2,879	(1,468)
წმინდა შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან:	20	2,308	1,028
- შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან		4,874	3,042
- საკომისიო ხარჯი		(2,566)	(2,014)
წმინდა შემოსულობა ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების მოდიფიცირებიდან	7	-	202
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		170	103
არასაპროცენტო შემოსავალი		11,920	10,781
პერსონალზე გაწეული ხარჯი	21	(24,213)	(19,450)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	21	(9,853)	(9,601)
ცვეთა და ამორტიზაცია	10, 11, 12	(4,942)	(5,544)
მოდიფიცირებით განპირობებული ზარალი	16	(955)	-
ანარიცხები		(393)	(80)
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(19)	(100)
არასაპროცენტო ხარჯი		(40,375)	(34,775)
მოგება/(ზარალი) დაბეგრამდე		1,700	(2,263)
მოგების გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი)	17	-	-
წლის წმინდა მოგება/(ზარალი)		1,700	(2,263)
სხვა სრული შემოსავალი		-	-
წლის მთლიანი სრული მოგება/(ზარალი)		1,700	(2,263)

5-55 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

	სააქციო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	დაგროვილი დეფიციტი	სულ საკუთარი კაპიტალი
1 იანვარი, 2022 წ.	103,000	1,155	(25,077)	79,078
წლის მთლიანი სრული ზარალი	-	-	(2,263)	(2,263)
სააქციო კაპიტალის გამოშვება (მე-18 შენიშვნა)	26,000	-	-	26,000
31 დეკემბერი, 2022 წ.	129,000	1,155	(27,340)	102,815
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	1,700	1,700
სააქციო კაპიტალის გამოშვება (მე-18 შენიშვნა)	7,800	-	-	7,800
31 დეკემბერი, 2023 წ.	136,800	1,155	(25,640)	112,315

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

	<i>შენიშვნა</i>	2023	2022
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		51,941	43,052
გადახდილი პროცენტი		(16,397)	(21,222)
მიღებული საკომისიო		4,852	3,024
გადახდილი საკომისიო		(2,523)	(2,043)
ზარალით შემცირებული რეალიზებული შემოსულობა			
უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციებიდან		6,563	10,916
პერსონალზე გაწეული ხარჯების გადახდა		(23,265)	(18,140)
გადახდილი ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები		(11,116)	(9,677)
მიღებული სხვა შემოსავალი		106	6
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები		10,161	5,916
საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე			
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება</i>			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		10,767	(927)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		(1,648)	(88,005)
სხვა აქტივები		(339)	(523)
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)</i>			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე		(18,893)	654
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე		18,109	97,194
სხვა ვალდებულებები		1,955	(2,054)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		20,112	12,255
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა	8	(36,517)	(20,449)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან	8	15,313	16,529
ძირითადი საშუალებების შესყიდვა		(953)	(519)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		37	72
არამატერიალური აქტივების შესყიდვა		(1,172)	(2,078)
საინვესტიციო საქმიანობაში (გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		(23,292)	(6,445)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
საიჯარო ვალდებულების ძირითადი თანხის დაფარვა		(1,863)	(2,071)
შემოსულობა სააქციო კაპიტალის გამოშვებიდან	18	7,800	26,000
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		5,937	23,929
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე			
		(517)	(9,575)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე			
		3	(2)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		2,243	20,162
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის დასაწყისში			
	5	62,542	42,380
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის ბოლოს	5	64,785	62,542

5-55 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „პაშა ბანკი საქართველო“ (შემდგომში „ბანკი“) დაფუძნდა 2012 წლის 17 დეკემბერს, როგორც საქართველოს კანონმდებლობის ფარგლებში მოქმედი სააქციო საზოგადოება. ბანკი საქმიანობს საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდეგში „სებ“) მიერ 2013 წლის 17 იანვარს გაცემული საბანკო ლიცენზიით (საიდენტიფიკაციო კოდი: 404433671).

ბანკი იღებს ანაბრებს, გაცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და სთავაზობს სხვა საბანკო მომსახურებას თავის კომერციულ მომხმარებლებს. 2023 წელს ბანკმა გააგრძელა საცალო ბაზარზე გაფართოება საფირმო სახელწოდებით „რებანკი“ (Re|Bank), ბანკის აქციონერების მიერ დამტკიცებული სტრატეგიული ინიციატივების საფუძველზე.

2017 წლიდან ბანკი „დეპოზიტების დაზღვევის სისტემის“ წევრია. სისტემა ფუნქციონირებს „დეპოზიტების დაზღვევის სისტემის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად და აზღვევს რეზიდენტი და არარეზიდენტი ფიზიკური პირების ყველა ტიპის დეპოზიტს.

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკი საქართველოში ოთხი მომსახურების ოფისითაა წარმოდგენილი. ბანკის ოფისიდიული მისამართია: ილია ჭავჭავაძის გამზირი 37მ, 0179, თბილისი, საქართველო.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის პირდაპირი აქციონერები იყვნენ:

აქციონერი	2023, %	2022, %
დსს „პაშა ბანკი საქართველო“	85.06%	100.00%
შპს „პაშა ჰოლდინგი“	14.94%	–
სულ	100.00%	100.00%

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საბოლოო მფლობელები არიან ქ-ნი ლილია ალიევა, ქ-ნი არზუ ალიევა, ბ-ნი არიფ ფაშაევი და ბ-ნი მირ ჯამალ ფაშაევი, რომლებიც ბანკზე ერთობლივ კონტროლს ახორციელებენ.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მშობელი საწარმოს მიერ ჯერ არ დამტკიცებულა ბანკის აქციონერთა საერთო კრებაზე. აქციონერი უფლებამოსილია ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანოს მისი გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში თუკი სხვაგვარად არ არის მითითებული.

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები

ბანკმა პირველად გამოიყენა გარკვეული სტანდარტები და ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკს ვადაზე ადრე არ მიუღია სხვა რომელიმე სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომლებიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები (გაგრძელება)

ქვემოთ ჩამოთვლილია სტანდარტებში შესული ცვლილებები, რომლებიც პირველად 2023 წელს იქნა გამოყენებული:

- ▶ ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“
- ▶ სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება – ბასს 8-ის შესწორებები
- ▶ სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები – შესწორებები ბასს 1-სა და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში
- ▶ ერთი გარიგებიდან წარმომდგარ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი – ცვლილებები ბასს 12-ში
- ▶ საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმა – პილარ 2-ის სანიმუშო წესები - ბასს (IAS) 12-ის ცვლილება

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

ფასს 17 (IFRS 17) „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ – ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. ფასს 17 ეხება ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებას (მაგ. სიცოცხლის, არასიცოცხლის, პირდაპირი დაზღვევა და გადაზღვევა), განურჩევლად იმისა, თუ რა ტიპის საწარმო აფორმებს მათ, ასევე გარკვეულ გარანტიებს და ფინანსურ ინსტრუმენტებს დისკრეციული მონაწილეობის პირობით. მის მოქმედების არეალში არ შედის გარკვეული გამოწვევის ტიპის ტრანზაქციები. ბანკს არ გამოუვლენია ისეთი ხელშეკრულებები, რომლებიც იწვევს მნიშვნელოვანი სადაზღვევო რისკების გადაცემას და ამიტომ დაასკვნა, რომ ფასს 17 არ ახდენს 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსურ ანგარიშგებაზე არსებით გავლენას.

ამ საკითხის განსაზღვრის პროცესში ბანკმა შეაფასა საკრედიტო ბარათები და მსგავსი პროდუქტები. ფასს 17 თავისი მოქმედების არეალიდან გამორიცხავს საკრედიტო ბარათის ხელშეკრულებებს (ან სხვა მსგავს ხელშეკრულებებს, რომლებიც შეიცავს საკრედიტო ან გადახდის სქემებს), რომლებიც აკმაყოფილებს სადაზღვევო ხელშეკრულების განმარტებას მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ საწარმო არ ასახავს ცალკეულ მომხმარებელთან დაკავშირებული სადაზღვევო რისკის შეფასებას ამ მომხმარებელთან დადებული ხელშეკრულების ფასის ოდენობაზე. ბანკმა განსაზღვრა, რომ ინდივიდუალურ მომხმარებელთან დაკავშირებული სადაზღვევო რისკი არ შეფასებულა ხელშეკრულების ფასის დადგენისას, ვინაიდან ამ პროდუქტებს ერთსა და იმავე ფასად სთავაზობს ყველა პოტენციურ მომხმარებელს და ამიტომ მათზე არ ვრცელდება ფასს 17. ბანკმა შეაფასა თავისი ხელშეკრულებები შეიცავს თუ არა სადაზღვევო რისკს, რა დროსაც ყურადღება გამახვილა ვალდებულების შესრულების გარანტიაზე და საკრედიტო ბარათებზე და დაასკვნა, რომ მისი არსებითი ხელშეკრულებები არ ექცევა ფასს 17-ის მოქმედების არეალში, პრაქტიკული ხასიათის გამარტივებული მიდგომის გათვალისწინებით.

სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები – შესწორებები ბასს 1-სა და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში – ცვლილებებმა გავლენა მოახდინა ბანკის სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებზე, მაგრამ არა ბანკის ფინანსური ანგარიშგების რომელიმე მუხლის შეფასებაზე, აღიარებასა და წარდგენაზე.

2023 წელს პირველად ამოქმედდა სხვა ცვლილებები და ინტერპრეტაციები, მაგრამ ისინი გავლენას არ ახდენს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ბანკი ირჩევს შეფასების ისეთ მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებულ ვითარებაში და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიპოვება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს ემპირიულ ამოსავალ მონაცემებს და მინიმალურად – არაემპირიულ ამოსავალ მონაცემებს. ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების შემთხვევაში, ბანკი განსაზღვრავს ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

საწყისი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ბაზრის სტანდარტული პირობებით აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ბანკმა აქტივის ან ვალდებულების შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ყიდვა-გაყიდვა ბაზრის სტანდარტული პირობებით ნიშნავს ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რომელიც მოითხოვს აქტივების და ვალდებულებების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

ვალდებულების შესრულების გარანტია

ვალდებულების შესრულების გარანტია არის ხელშეკრულება, რომელიც ითვალისწინებს კომპენსაციას, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. ვალდებულების შესრულების გარანტიები ექცევა ფასს 9-ის მოქმედების არეალში და ფაქტობრივად წარმოადგენენ პირობითი სასესხო ვალდებულების ფორმას. ვალდებულების შესრულების გარანტიის ანარიცხები ფასდება ფასს 9-ის შესაბამისად.

რესტრუქტურული სესხები

თუ შესაძლებელია, უზრუნველყოფის საკუთრებაში მიღების ნაცვლად, ბანკი ახდენს სესხების რესტრუქტურულ ხაზს. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ბანკი მაშინ წყვეტს ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას, როდესაც პირობები იმდენად გადაისინჯება, რომ ის არსებითად ახალი სესხი ხდება, ხოლო სხვაობის აღიარება ხდება აღიარების შეწყვეტით განპირობებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმდენად, რამდენადაც გაუფასურების ზარალი ჯერ არ აღრიცხულა. ახლად აღიარებული სესხების კლასიფიცირება ხდება პირველ სტადიად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ახალი სესხი ითვლება შექმნილ ან შექმნილ გაუფასურებულ სესხად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, ბანკი, სხვა საკითხებთან ერთად, ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ თუ მოდიფიკაცია იმგვარია, რომ ინსტრუმენტი აღარ დააკმაყოფილებდა SPPI კრიტერიუმს (მაგალითად, კაპიტალის კომპონენტის შემოტანა).

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

რესტრუქტურირებული სესხები (გაგრძელება)

თუ მოდიფიცირება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, მოდიფიცირება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებში მომხდარ ცვლილებას ბანკი აღრიცხავს, როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც წარმოდგენილია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გამოთვლილ საპროცენტო ამონაგებში და ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების მოდიფიცირებით განპირობებულ წმინდა შემოსულობაში/(ზარალში), თუ უკვე არ არის აღრიცხული გაუფასურების ზარალი.

ცვლილებებისთვის, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას, ბანკი ასევე განმეორებით აფასებს, ხომ არ გაზრდილა საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად, ან აქტივები ხომ არ უნდა კლასიფიცირდეს გაუფასურებულად. აქტივი, რომელიც მოდიფიცირების შედეგად გაუფასურებულად არის კლასიფიცირებული, შეიძლება აღიარდეს მე-2 ან მე-3 სტადიის სახით, თუ დაკმაყოფილებს გარკვეული კრიტერიუმები ბანკის დამტკიცებული მეთოდოლოგიის მიხედვით.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის, საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი მოთხოვნების (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო დაწესებულებებისადმი მოთხოვნებისაგან, რომლებსაც აქვს გაცემიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისაგან.

სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

ბანკის სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აღიარდება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს სარგებლის განაკვეთის მქონე სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომელთა გამოყენებაც ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად არ არის ხელმისაწვდომი და, შესაბამისად, არ აისახება, როგორც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემადგენელი ნაწილი ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. სავალდებულო რეზერვი შედის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მუხლში.

რეკლასიფიკაცია

2022 წლის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება შემდეგნაირად რეკლასიფიცირდა 2023 წლის წარდგენასთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით:

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	რეკლასიფიკა- ციამდე	რეკლასიფიკაცია	რეკლასიფიკაციის შემდეგ
დასაკუთრებული უზრუნველყოფა	–	604	604
სხვა აქტივები	2,854	(604)	2,250

იჯარა

მოკლევადიანი იჯარები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

ბანკი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს თავისი მოკლევადიანი იჯარებისთვის (ანუ იმ იჯარების შემთხვევაში, რომელთა ვადა მაქსიმუმ 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის ოფციონს). იგი ასევე იყენებს დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს დაბალი ღირებულების მქონედ მიჩნეული საოფისე აღჭურვილობის იჯარის შემთხვევაში. მოკლევადიანი იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე საიჯარო გადახდების აღიარება ხდება ხარჯად წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

გადასახადები

მოგების გადასახადის მიმდინარე ხარჯი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის საწყისი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ დასაბეგრ მოგებაზე ან ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღრიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება იმ საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა ძალაში ყოფნა მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (რომლებიც ვრცელდება გაუნაწილებელ მოგებაზე) და საგადასახადო კანონმდებლობის საფუძველზე, რომლებიც ძალში შესულია ან ფაქტობრივად ძალაში შესულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები ასახულია სხვა საოპერაციო ხარჯების კომპონენტებად.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და ღირებულების დაგროვილი გაუფასურება. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაკმაყოფილებულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გაუფასურებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების შემდეგი სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადების მიხედვით:

	<u>წლები</u>
ავეჯი და მოწყობილობები	4
კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	4
სატრანსპორტო საშუალებები	4
სხვა აღჭურვილობა	5
	1-5 წელი ან ოჯარის ვადა, თუ უფრო ნაკლებია
სალიზინგო ქონების გაუმჯობესება	

ძირითადი საშუალებების ნარჩენი ღირებულებები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ცვეთის დარიცხვის მეთოდები გადაისინჯება ყოველწლიურად და, საჭიროების შემთხვევაში, კორექტირდება შესაბამისად. შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები დაირიცხება მათი გაწვევისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ვალდებული არამატერიალური აქტივი საწყისი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. სასარგებლო მომსახურების განსაზღვრული ვადის არმქონე არამატერიალური აქტივები ამორტიზდება სასარგებლო მომსახურების 10 წლიანი ვადის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების აღმოჩენისას. სასარგებლო მომსახურების განსაზღვრული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივები ამორტიზდება სასარგებლო მომსახურების 1-დან 10 წლამდე ვადაზე და გადაიხდება მინიმუმ ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

სულ ვალდებულებები/მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს კომერციული ბანკებისა და ფინანსთა სამინისტროს მიერ განთავსებულ ანაზრებს და სესხებს. ბანკი ფინანსთა სამინისტროს მიიჩნევს საკრედიტო დაწესებულებად, რადგან მას, საქართველოს ეროვნული ბანკის მსგავსად, აქვს რეფინანსირების ინსტრუმენტი და გრძელვადიანი დეპოზიტები, როგორც ლიკვიდობის უზრუნველყოფის საშუალება.

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს მხოლოდ სებ-ისა და კომერციული ბანკების მიმართ მოთხოვნებს. ბანკი არასაბანკო საკრედიტო დაწესებულებებს განიხილავს მომხმარებლებად და არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაციებისთვის გაცემულ სესხებს ასახავს მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებში.

დასაკუთრებული უზრუნველყოფა

დასაკუთრებული უზრუნველყოფა ფასდება თვითღირებულებასა და ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. ნეტო სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პროცესში სავარაუდო გასაყიდ ფასს გამოვლენული დასრულების და გაყიდვის სავარაუდო ხარჯი.

ბანკის დასაკუთრებული აქტივების უმეტესობა შედგება დასაკუთრებული კომერციული და საცხოვრებელი უძრავი ქონებისგან, რომლებიც დასაკუთრებული იქნა დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი სესხების ამოღების დროს. ბანკი აპირებს ხსენებული აქტივების გაყიდვას ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში. ზოგადად, ბანკი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია ამონაგების სათანადო სიზუსტით შეფასება. ამონაგების აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ბანკი გამოითვლის საპროცენტო ამონაგებს სავალ ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ფინანსური აქტივების (გარდა გაუფასურებული საკრედიტო აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოღებების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშებისას მხედველობაში მიიღება ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობა (მაგალითად წინასწარი გადახდის ოფციონებს) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით დანახარჯებს, რომელიც პირდაპირ უკავშირდება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება, თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო ამონაგები თუ ხარჯი.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, ბანკი საპროცენტო ამონაგებს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, ბანკი დაუბრუნდება საპროცენტო ამონაგების ბრუტოს საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

საპროცენტო ამონაგები ყველა ფინანსური აქტივიდან, რომლებიც აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, აღიარებულია სახელმწიფო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

ბანკი იღებს შემოსავალს საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა ტიპის მომსახურების სანაცვლოდ. საკომისიო საზღაური შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საზღაური

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საზღაური დაირიცხება იმავე პერიოდში. საზღაური მოიცავს საკომისიო შემოსავალს გარანტიებიდან და აკრედიტივებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა დამატებით დანახარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

დროის გარკვეულ მომენტში მიღებული საკომისიო შემოსავალი

ანგარიშსწორების და საკასო ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგებების დასრულებისთანავე. თითოეული საკასო და საანგარიშსწორებო ოპერაცია აღირიცხება, როგორც ცალკე შესასრულებელი ვალდებულება.

საოპერაციო მომსახურებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი

მესამე მხარისთვის გარიგების პირობებზე მოლაპარაკებიდან ან მოლაპარაკებაში მონაწილეობიდან მიღებული საზღაურის (მაგალითად, როდესაც ბანკის შესასრულებელ მოვალეობას წარმოადგენს აქციების ან სხვა ფასიანი ქაღალდების შესყიდვის უზრუნველყოფა) აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგების დასრულებისთანავე. საზღაური და საზღაურის ის კომპონენტები, რომლებიც გარკვეულ შესასრულებელ ვალდებულებებს უკავშირდება, აისახება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ. როდესაც ხელშეკრულება ითვალისწინებს ცვალებად ანაზღაურებას, საზღაურისა და საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც არსებობს იმის ალბათობა, რომ აღიარებული კუმულაციური ამონაგების თანხის მნიშვნელოვანი გაუქმება არ მოხდება მანამ, სანამ საბოლოოდ გაირკვევა ცვალებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებული გაურკვეველობა.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში („ლარი“), რაც ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა.

ბანკმა შემდეგი გაცვლითი კურსი გამოიყენა ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2023	2022
ლარი / 1 აშშ დოლარი	2.6894	2.7020
ლარი / 1 ევრო	2.9753	2.8844
ლარი / 1 აზერბაიჯანული მანათი	1.5806	1.5924

ახალი სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის გამოცემულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა, არ მოახდენს არსებით გავლენას ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ბანკი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

განუსაზღვრელობის შეფასება

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების მისაღებად ბანკის ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში დაეყრდნო თავის განსჯას და შეფასებას. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო მოსაზრებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ბანკის საკრედიტო რეიტინგის დადგენის შიდა მოდელი, რომელიც დეფოლტების შესაძლებლობებს ინდივიდუალურ რეიტინგს ანიჭებს;
- ▶ ბანკის კრიტერიუმები იმის დასადგენად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზარდილა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები ხომ არ უნდა შეფასდეს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- ▶ კავშირის დადგენა მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთ ეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის, როგორც არის მშპ-ის ზრდა და ინფლაცია, ასევე გავლენის განსაზღვრა დეფოლტის ალბათობაზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე.
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების არჩევა და მათი ალბათობების შეწონა, მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში გამოყენების მიზნით.

2023 წლის განმავლობაში ბანკმა მცირედით განაახლა დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გამოთვლის მეთოდოლოგია. წინასწარი შეფასების შეცვლის შედეგად 490 ათასი ლარის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღდგენა იქნა აღიარებული მოგება-ზარალში.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების და საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რეზერვები, შესაბამისად, შეადგენდა 16,203 ათას ლარს (2022 წ.: 16,824 ათასი ლარი), 418 ათას ლარს (2022 წ.: 338 ათასი ლარი) და 914 ათას ლარს (2022 წ.: 356 ათასი ლარი). იხილეთ მე-7, მე-8 და მე-19 შენიშვნები.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>
ნაღდი ფული	2,919	4,328
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	3,440	287
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	24,030	30,793
90 დღემდე ვადიანი ანაზრები საკრედიტო დაწესებულებებში	34,398	27,139
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(2)	(5)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	64,785	62,542

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული, აშშ დოლარში, ლარსა და ევროში გამოხატული, მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაზრები წარმოადგენს მთლიანი მიმდინარე და ვადიანი ანაზრების 77.17%-ს, 18.03%-სა და 4.38%-ს, შესაბამისად (2022 წლის 31 დეკემბერი: აშშ დოლარი 47.01%, ლარი 47.14% და ევრო 4.86%).

ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული.

6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	27,787	43,455
90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ანაზარი	9,004	3,473
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(1)	(1)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	36,790	46,927

საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. ნორმატიული აქტის შესაბამისად, ბანკს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება.

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში 90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ვადიანი ანაზრების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,473	(1)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	34,209	(66)
გადახდილი აქტივები	(29,259)	16
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	581	50
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	9,004	(1)

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში 90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ვადიანი ანაზრების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,103	(4)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	6,253	(6)
გადახდილი აქტივები	(6,085)	1
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	202	8
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,473	(1)

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და მიკუთვნებულია პირველ სტადიას.

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>
კორპორაციული	146,805	190,703
კომერციული	134,974	122,383
სამომხმარებლო	70,530	54,623
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	352,309	367,709
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(16,203)	(16,824)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	336,106	350,885

კომერციული სესხები მოიცავს საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემულ სესხებს.

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორაციული სესხები, მთლიანი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	183,805	6,736	162	190,703
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	96,755	-	-	96,755
გადახდილი აქტივები	(137,710)	(1,916)	(556)	(140,182)
გადატანები მეორე სტადიაზე	(6,518)	6,518	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(6,753)	6,753	-
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა, წმინდა	(834)	358	5	(471)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	135,498	4,943	6,364	146,805

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული

<i>კორპორატიული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(1,735)	(38)	(162)	(1,935)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(745)	-	-	(745)
გადახდილი აქტივები	587	9	249	845
გადატანები მეორე სტადიაზე	16	(16)	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	25	(25)	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა გადაფასება	607	(14)	(2,379)	(1,786)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(1,270)	(34)	(2,317)	(3,621)

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მთლიანი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	71,952	20,510	29,921	-	122,383
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	75,391	-	-	889	76,280
გადახდილი აქტივები	(35,038)	(12,977)	(19,361)	(50)	(67,426)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3,477	(3,477)	-	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(13,950)	14,246	(296)	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(6,623)	6,623	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(83)	-	(83)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა, წმინდა	2,217	(164)	1,633	134	3,820
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	104,049	11,515	18,437	973	134,974

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(492)	(706)	(8,229)	-	(9,427)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(776)	-	-	-	(776)
გადახდილი აქტივები	187	326	3,997	-	4,510
გადატანები პირველ სტადიაზე	(120)	120	-	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	78	(81)	3	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	94	(94)	-	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(83)	-	(83)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა გადაფასება	293	(220)	40	(8)	105
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(830)	(467)	(4,366)	(8)	(5,671)

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	50,762	1,151	2,710	54,623
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	141,017	4,638	-	145,655
გადახდილი აქტივები	(118,842)	(4,275)	(613)	(123,730)
გადატანები პირველ სტადიაზე	11,315	(11,114)	(201)	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(22,246)	22,553	(307)	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	(78)	(8,312)	8,390	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(5,751)	(5,751)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა, წმინდა	(19)	(354)	106	(267)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	61,909	4,287	4,334	70,530

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	(2,564)	(188)	(2,710)	(5,462)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(8,502)	(1,032)	-	(9,534)
გადახდილი აქტივები	4,573	819	847	6,239
გადატანები პირველ სტადიაზე	(976)	949	27	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	3,234	(3,300)	66	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	8	2,962	(2,970)	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	5,751	5,751
აღდგენები	-	-	(381)	(381)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა გადაფასება	1,597	(939)	(4,182)	(3,524)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(2,630)	(729)	(3,552)	(6,911)

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მომხმარებლებზე გაცემული სესხების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორაციული სესხები, მთლიანი</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1				
იანვრის მდგომარეობით	114,192	40,245	-	154,437
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	243,759	-	-	243,759
დაფარული აქტივები	(169,659)	(23,751)	-	(193,410)
გადატანები პირველ სტადიაზე	32,738	(32,738)	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(26,905)	26,905	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(189)	189	-
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა, წმინდა	(10,320)	(3,736)	(27)	(14,083)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	183,805	6,736	162	190,703

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(1,376)	(823)	-	(2,199)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(3,602)	-	-	(3,602)
დაფარული აქტივები	1,098	147	-	1,245
გადატანები პირველ სტადიაზე	(157)	157	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	198	(198)	-	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	3	(3)	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა გადაფასება	2,104	676	(159)	2,621
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(1,735)	(38)	(162)	(1,935)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მთლიანი

	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	67,770	45,516	15,632	128,918
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	71,282	291	-	71,573
დაფარული აქტივები	(50,336)	(9,249)	(4,279)	(63,864)
გადატანები პირველ სტადიაზე	4,604	(4,604)	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(13,233)	15,106	(1,873)	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(22,684)	22,684	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	940	940
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა, წმინდა	(8,135)	(3,866)	(3,183)	(15,184)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	71,952	20,510	29,921	122,383

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(1,075)	(3,295)	(5,373)	(9,743)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(1,096)	(21)	-	(1,117)
დაფარული აქტივები	322	914	1,857	3,093
გადატანები პირველ სტადიაზე	(150)	150	-	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	329	(712)	383	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	3,435	(3,435)	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	940	940
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა გადაფასება	1,178	(1,177)	(2,601)	(2,600)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(492)	(706)	(8,229)	(9,427)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი

	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	24,425	319	738	25,482
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	88,162	-	-	88,162
დაფარული აქტივები	(57,094)	(15)	(19)	(57,128)
გადატანები პირველ სტადიაზე	1,347	(1,065)	(282)	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	(5,773)	5,799	(26)	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	(3,933)	3,933	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(1,640)	(1,640)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა, წმინდა	(305)	46	6	(253)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	50,762	1,151	2,710	54,623

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

*ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული
სამომხმარებლო სესხები,*

<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	(1,136)	(48)	(738)	(1,922)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(3,130)	-	-	(3,130)
დაფარული აქტივები	1,829	11	73	1,913
გადატანები პირველ სტადიაზე	(113)	98	15	-
გადატანები მეორე სტადიაზე	731	(735)	4	-
გადატანები მესამე სტადიაზე	-	960	(960)	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	1,640	1,640
აღდგენები	-	-	(89)	(89)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა გადაფასება	(745)	(474)	(2,655)	(3,874)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(2,564)	(188)	(2,710)	(5,462)

მოდIFIცირებული და რესტრუქტურირებული სესხები

ბანკი მაშინ წყვეტს ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებლებზე გაცემული სესხის, აღიარებას, როდესაც პირობები იმდენად გადაისინჯება, რომ ის არსებითად ახალი სესხი ხდება, ხოლო სხვაობის აღიარება ხდება აღიარების შეწყვეტით განპირობებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმდენად, რამდენადაც გაუფასურების ზარალი ჯერ არ აღრიცხულა. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად. 2023 წელს ბანკმა აღიარა შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებულის კატეგორიის სესხი 889 ათასი ლარის სამართლიანი ღირებულებით და 2,313 ათასი ლარის სახელშეკრულებო ძირითადი თანხით.

თუ მოდიფიცირება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, მოდიფიცირება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. ბანკი საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე აღრიცხავს მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული.

ცხრილში მოცემულია მე-2 და მე-3 სტადიის აქტივები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა. მათთან მიმართებით ბანკს არ განუცდია მოდიფიცირებით განპირობებული არსებითი ზარალი.

	2023	2022
პერიოდის განმავლობაში მოდიფიცირებული სესხები		
31 დეკემბრის მდგომარეობით რესტრუქტურირებული სესხები	32,702	73,684
საწყისი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული სესხები		
31 დეკემბრისთვის იმ სესხების საერთო საბალანსო ღირებულება, რომლებზეც შესაძლო ზარალის რეზერვი 12-თვიანი შეფასებით შეიცვალა პერიოდის განმავლობაში (1-ელი სტადია)	1,559	11,968

უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებები

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაპენტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები. მიღებული უზრუნველყოფის ტიპები, როგორც წესი, არის უძრავი ქონების იპოთეკა, ასევე ნაღდი ფული და თავდებობები, წარმოდგენილი მსესხებლებისა და მესამე მხარეების, მათ შორის, მშობელი საწარმოს მიერ.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებები (გაგრძელება)

ბანკი მესამე სტადიისთვის მიკუთვნებული გარკვეული იურიდიული პირების დეფოლტის შემთხვევაში ზარალს გამოითვლის უზრუნველყოფის საგნების დისკონტირებული ღირებულების გამოყენებით. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასეთი ინდივიდუალურად შეფასებული სესხების მაქსიმალური რისკის მოცულობა შეადგენდა 25,527 ათას ლარს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 29,922 ათასი ლარი), რომლისთვისაც შეიქმნა 6,438 ათასი ლარის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 8,228 ათასი ლარი). ეს სესხები უზრუნველყოფილი რომ არ ყოფილიყო, მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქნებოდა 23,360 ათასი ლარი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 27,777 ათასი ლარი) კოლექტიურ შეფასებაზე დაყრდნობით.

ხელმძღვანელობა ახდენს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს სესხის გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა სასესხო დავალიანების კონცენტრაცია ურთიერთდაკავშირებული მსესხებლების ათ უმსხვილეს ჯგუფზე 143,110 ათასი ლარის მთლიანი ოდენობით, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 40.62%-ია (2022 წლის 31 დეკემბერი: 143,296 ათასი ლარი, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 38.15%-ს შეადგენდა). აღნიშნული სესხებისათვის 1,539 ათასი ლარის ოდენობის რეზერვი შეიქმნა (2022 წლის 31 დეკემბერი: 1,490 ათასი ლარი).

საქართველოში გაცემული სესხების განაწილება დარგების მიხედვით:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>
ვაჭრობა და მომსახურება	115,326	114,150
ფიზიკური პირები	70,530	54,623
არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაციები	56,780	75,422
უძრავი ქონების მართვა	45,478	49,314
ენერჯეტიკა	39,774	44,194
მშენებლობა	16,402	19,546
აგრო	7,974	10,370
სხვა	45	90
	352,309	367,709

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებში შედიოდა ფინანსური დაწესებულებებისა და სხვა კომპანიების ობლიგაციები და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები:

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები		
ფინანსური დაწესებულებების ობლიგაციები	32,897	17,779
კორპორაციული ობლიგაციები	27,282	20,951
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	5,469	5,469
	65,648	44,199
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(418)	(338)
სულ სავალო ფასიანი ქაღალდები	65,230	43,861

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები არ დაგირავებულა უზრუნველყოფის საგნის სახით (2022 წლის 31 დეკემბერი: 16,142 ათასი ლარი) (მე-14 შენიშვნა).

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	ფინანსური დაწესებუ- ლებების ობლიგაციები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება				
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	20,951	17,779	5,469	44,199
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	7,517	29,000	-	36,517
დაფარული აქტივები	(1,313)	(14,000)	-	(15,313)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	127	118	-	245
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	27,282	32,897	5,469	65,648

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	ფინანსური დაწესებუ- ლებების ობლიგაციები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(270)	(68)	-	(338)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(85)	(281)	-	(366)
დაფარული აქტივები	11	1	-	12
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	116	158	-	274
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(228)	(190)	-	(418)

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	ფინანსური დაწესებუ- ლებების ობლიგაციები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება				
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	22,875	14,057	5,469	42,401
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	16,699	3,750	-	20,449
დაფარული აქტივები	(16,529)	-	-	(16,529)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	(2,094)	(28)	-	(2,122)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	20,951	17,779	5,469	44,199

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	ფინანსური დაწესებუ- ლებების ობლიგაციები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(254)	(88)	-	(342)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(216)	(54)	-	(270)
დაფარული აქტივები	156	-	-	156
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	44	74	-	118
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(270)	(68)	-	(338)

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული.

9. დასაკუთრებული უზრუნველყოფა

ბანკი ფლობს დასაკუთრებულ ქონებას, რომელიც წარმოადგენს უმოქმედო სესხების დაფარვის შედეგად ბანკის საკუთრებაში გადასულ მიწას, კომერციულ და საცხოვრებელ უძრავ ქონებას. ბანკი აპირებს ხსენებული აქტივების გაყიდვას ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში. ზოგადად, ბანკი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს. პერიოდის განმავლობაში დასაკუთრებული და საანგარიშგებო თარიღისთვის ფლობილი უზრუნველყოფის საგნების საბალანსო ღირებულება ასეთია:

	2023	2022
კომერციული უძრავი ქონება	13,861	372
საცხოვრებელი უძრავი ქონება	1,334	232
მიწა	192	-
სხვა	323	-
სულ დასაკუთრებული უზრუნველყოფა	15,710	604

2023 წელს ბანკმა დაისაკუთრა 15,202 ათასი ლარის უზრუნველყოფა გაცემული არაფულადი დაფარვის სახით (2022 წ.: 232 ათასი ლარი).

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

10. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების ცვლილების დინამიკა ასეთია:

	<i>ავეჯი და მოწვობი- ლობები</i>	<i>კომპიუტერუ- ლი ტექნიკა და აღჭურ- ვილობა</i>	<i>სატრან- სპორტო საშუალებები</i>	<i>სხვა აღჭურვილობა</i>	<i>საიჯარო ქონების გაუმჯობესება</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება						
1 იანვარი, 2022 წ.	2,166	4,732	346	535	3,605	11,384
შემოსვლები	14	310	180	-	15	519
გასვლები და ჩამოწერები	(84)	(102)	-	(19)	(282)	(487)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2,096	4,940	526	516	3,338	11,416
შემოსვლები	62	464	94	8	325	953
გასვლები და ჩამოწერები	-	(56)	(138)	(2)	(362)	(558)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	2,158	5,348	482	522	3,301	11,811
დაგროვილი ცვეთა						
1 იანვარი, 2022 წ.	(1,562)	(3,590)	(312)	(359)	(1,734)	(7,557)
ცვეთის ხარჯი	(361)	(647)	(35)	(64)	(713)	(1,820)
გასვლები და ჩამოწერები	77	84	-	15	205	381
31 დეკემბერი, 2022 წ.	(1,846)	(4,153)	(347)	(408)	(2,242)	(8,996)
ცვეთის ხარჯი	(215)	(437)	(50)	(61)	(663)	(1,426)
გასვლები და ჩამოწერები	-	49	137	2	345	533
31 დეკემბერი, 2023 წ.	(2,061)	(4,541)	(260)	(467)	(2,560)	(9,889)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება						
1 იანვარი, 2022 წ.	604	1,142	34	176	1,871	3,827
31 დეკემბერი, 2022 წ.	250	787	179	108	1,096	2,420
31 დეკემბერი, 2023 წ.	97	807	222	55	741	1,922

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანად გაცვეთილი მუხლები გაუტოლდა 6,879 ათას ლარს (2022 წ.: 4,100 ათასი ლარი).

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

11. იჯარა

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში აქტივის გამოყენების უფლებისა და საიჯარო ვალდებულებების ცვლილების დინამიკა ასეთია:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება</i>	
	<i>შენიშნები</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,766	3,772
შემოსვლები	1,265	1,293
გასვლები და ჩამოწერები (მთლიანი)	(1,879)	-
ცვეთის ხარჯი	(1,984)	-
გასვლები და ჩამოწერები (დაგროვილი ცვეთა)	1,879	-
საპროცენტო ხარჯი	-	150
გადახდები	-	(2,007)
საიჯარო ქირის დათმობა	-	(32)
საკურსო სხვაობა	-	(41)
	3,047	3,135

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში აქტივის გამოყენების უფლებისა და საიჯარო ვალდებულებების ცვლილების დინამიკა ასეთია:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება</i>	
	<i>შენიშნები</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,412	6,147
შემოსვლები	504	471
გასვლები და ჩამოწერები (მთლიანი)	(599)	(112)
ცვეთის ხარჯი	(2,038)	-
გასვლები და ჩამოწერები (დაგროვილი ცვეთა)	487	-
საპროცენტო ხარჯი	-	228
გადახდები	-	(2,312)
საიჯარო ქირის დათმობა	-	(35)
საკურსო სხვაობა	-	(615)
	3,766	3,772

სამომავლო საიჯარო გადახდები მომდევნო ხუთი წლის ყოველი წლისთვის 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ასე გამოიყურება:

	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>	
	<i>2023</i>	<i>2022</i>
ერთი წლის განმავლობაში	1,968	1,994
1-დან 2 წლამდე	407	1,682
2-დან 3 წლამდე	407	113
3-დან 4 წლამდე	366	113
4-დან 5 წლამდე	196	73
	3,344	3,975

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

12. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების ცვლილების დინამიკა ასეთი იყო:

	ლიცენზიები	კომპიუტერული პროგრამები	სულ
თვითღირებულება			
1 იანვარი, 2022 წ.	204	7,410	7,614
შემოსვლები	-	2,078	2,078
გასვლები და ჩამოწერები	-	(934)	(934)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	204	8,554	8,758
შემოსვლები	-	1,172	1,172
გასვლები და ჩამოწერები	-	(731)	(731)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	204	8,995	9,199
დაგროვილი ამორტიზაცია			
1 იანვარი, 2022 წ.	(125)	(2,626)	(2,751)
ამორტიზაციის დანარიცხი	(20)	(1,666)	(1,686)
გასვლები და ჩამოწერები	-	934	934
31 დეკემბერი, 2022 წ.	(145)	(3,358)	(3,503)
ამორტიზაციის ხარჯი	(19)	(1,513)	(1,532)
გასვლები და ჩამოწერები	-	731	731
31 დეკემბერი, 2023 წ.	(164)	(4,140)	(4,304)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება			
1 იანვარი, 2022 წ.	79	4,784	4,863
31 დეკემბერი, 2022 წ.	59	5,196	5,255
31 დეკემბერი, 2023 წ.	40	4,855	4,895

13. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2023	2022
სხვა არაფინანსური აქტივები		
წინასწარ გაწეული ხარჯები	830	543
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა მარაგები	571	109
მარაგები	475	291
მოკლევადიან იჯარაზე გადახდილი ავანსები	68	19
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსები	-	22
სხვა გადახდილი ავანსები	34	104
	1,978	1,088
სხვა ფინანსური აქტივები		
წარმოებული ფინანსური აქტივები	651	390
ფულადი სახსრები ანგარიშსწორების პროცესში	548	363
გარანტიებზე და აკრედიტივებზე დარიცხული მისაღები საკომისიო	86	65
სხვა	624	344
	1,909	1,162
სხვა აქტივები, სულ	3,887	2,250

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

13. სხვა აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად, მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საიჯარო აქტივისა თუ ვალდებულების თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2023			2022		
	სამართლიანი ღირებულებები			სამართლიანი ღირებულება		
	პირობითი თანხა	აქტივი	ვალდებულება	პირობითი თანხა	აქტივი	ვალდებულება
ფორვარდები/სვოპები – ადგილობრივი	154,653	651	786	163,943	390	935
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები		651	786		390	935

ცხრილში „უცხოური“ და „ადგილობრივი“ აღნიშნავს კონტრაქტებს. „უცხოური“ გულისხმობს არაქართულ საწარმოებს, ხოლო „ადგილობრივი“ – ქართულ საწარმოებს.

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		
ფულადი სახსრები ანგარიშსწორების პროცესში	3,301	1,169
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	786	935
ვალდებულებები და დარიცხული ხარჯები	496	384
	4,583	2,488
სხვა არაფინანსური ვალდებულებები		
დასაქმებულებზე გასაცემი ხელფასები	4,686	3,738
გადავადებული შემოსავალი	29	28
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	–	36
	4,715	3,802
სხვა ვალდებულებები, სულ	9,298	6,290

14. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	შენიშვნა	2023	2022
არარეზიდენტი კომერციული ბანკებისგან მიღებული ვადიანი ანაზრები და სესხები		69,460	67,265
ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული ანაზრები		12,509	11,505
მშობელი საწარმოსგან მიღებული ოვერდრაფტი	25	7,786	7,379
მშობელი საწარმოს მიმდინარე ანგარიშები		384	168
საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებული სესხი		–	16,044
რეზიდენტი კომერციული ბანკებისგან მიღებული ვადიანი ანაზრები	25	–	4,326
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე		90,139	106,687

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არარეზიდენტი კომერციული ბანკების ვადიანი ანაზრები და სესხები შედგება საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს და სხვა არარეზიდენტი ბანკის აწმ დოლარში გამოხატული ანაზრებისგან და სესხებისგან.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

14. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე (გაგრძელება)

რეზიდენტი კომერციული ბანკებისგან ლარში მიღებულ ვადიან ანაბრებს ვადა 2023 წლის სექტემბერში ამოეწურა.

საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებული სესხები წარმოადგენს ლარში რეფინანსირებულ მოკლევადიან კრედიტებს, რომლებითაც ბანკი ლარში ლიკვიდობის საჭიროებას იკმაყოფილებს. 2023 წლის ივნისში ბანკმა სრულად დაფარა სესხის სესხი. ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული ანაბრები წარმოადგენს ფინანსთა სამინისტროსგან რეფინანსირების ინსტრუმენტის სახით მოზიდულ 7,028 ათასი ლარის მოკლევადიან სახსრებს, საქართველოს ეროვნული ბანკის ანალოგიურად, და ბანკის მიერ შესყიდული ანალოგიური პირობების მქონე სახაზინო ობლიგაციების სანაცვლოდ სამინისტროს მიერ ლიკვიდურობის მხარდასაჭერად განთავსებულ 5,481 ათასი ლარის გრძელვადიან ანაბარს.

15. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
მიმდინარე და მოთხოვნამდე ანგარიშები	110,025	100,570
ვადიანი ანაბრები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	178,830	171,461
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	288,855	272,031
გაცემული გარანტიების უზრუნველყოფა (მე-19 შენიშვნა)	3,908	3,471

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავდა ათი უმსხვილესი მომხმარებლის ნაშთებს 165,290 ათასი ლარის ოდენობით, რაც მომხმარებელთა მთლიანი ანგარიშების 57.22%-ს შეადგენდა (2022 წლის 31 დეკემბერი: 165,062 ათასი ლარი, რაც მომხმარებელთა მთლიანი ანგარიშების 60.68%-ს შეადგენდა).

მომხმარებელთა ანგარიშების ანალიზი ეკონომიკის სექტორების მიხედვით:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
ვაჭრობა და მომსახურება	93,583	79,575
დაზღვევა	88,278	85,101
ფიზიკური პირები	61,041	42,739
არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაციები	22,461	26,802
მშენებლობა	16,797	20,200
ენერჯეტიკა	3,769	13,365
სახელმწიფო ორგანოები	1,213	1,330
უძრავი ქონების მართვა	748	584
აგრო	299	376
ტრანსპორტირება და ტელეკომუნიკაცია	58	128
სამთო მრეწველობა	12	10
სხვა	596	1,821
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	288,855	272,031

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

16. სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული სესხებია:

	2023	2022
მშობელი საწარმოსგან მიღებული სუბორდინირებული სესხი (25-ე შენიშვნა)	14,395	13,280
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოსგან მიღებული სუბორდინირებული სესხები (25-ე შენიშვნა)	13,321	13,279
სუბორდინირებული სესხები	27,716	26,559

2019 წლის 19 დეკემბერს ბანკმა მშობელი საწარმოსგან და საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოსგან მიიღო აშშ დოლარში გამოხატული სუბორდინირებული სესხები, რომელთა წლიური საპროცენტო განაკვეთი 5%-ია, ხოლო დაფარვის ვადა 2025 წლის დეკემბერში ეწურება. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ სესხების გაცემის თარიღისთვის მათი საპროცენტო განაკვეთი მსგავსი ინსტრუმენტების საბაზრო განაკვეთზე დაბალია, ამიტომ სესხის აღიარება სამართლიანი ღირებულებით მოხდა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ამ სესხების სამართლიან და ნომინალურ ღირებულებებს შორის 1,155 ათასი ლარის სხვაობა აისახა დამატებით შეტანილ კაპიტალში. წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი 5.88%-ია. სესხის გამოსყიდვა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დაფარვის ვადის ამოწურვამდე არ შეიძლება.

2023 წლის მაისში მშობელი საწარმოსგან მიღებული სუბორდინირებული სესხის ვადა გაგრძელდა და იწურება 2030 წლის დეკემბერში, ხოლო მისი საპროცენტო განაკვეთი 8%-ია წელიწადში, 2025 წლის დეკემბრის შემდეგ. ბანკმა 955 ათასი ლარის მოდიფიცირებით განპირობებული ზარალი აღიარა სრული შემოსავლის ანგარიშგების მოდიფიცირებით განპირობებული ზარალის მუხლში.

სუბორდინირებული სესხების ამორტიზებული ღირებულება, რომელიც აკმაყოფილებდა მეორად კაპიტალში ჩართვის პირობას სებ-ის მოთხოვნების მიხედვით (ბაზელ III-ის საფუძველზე), შეადგენდა 16,135 ათას ლარს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 10,817 ათასი ლარი).

17. გადასახადები

2022 წლის 16 დეკემბერს ამოქმედდა საქართველოს საგადასახადო კანონში შესული ცვლილებები ფინანსური სექტორისთვის მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილება ძალაში შევიდა 2023 წლის 1 იანვრიდან და ახალი რეგულაციის მიხედვით, მოგების გადასახადი იქნება 20% ბანკებისთვის, საკრედიტო კავშირებისთვის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა და სესხების გამცემი სუბიექტებისთვის.

მოგების გადასახადის სარგებელი 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ნულს გაუტოლდა.

ბანკის მოგება იბეგრება მოგების გადასახადის 20%-იანი განაკვეთით (2022 წ.: 15%). მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. კანონმდებლობით გათვალისწინებული და რეალური განაკვეთების მოგების გადასახადის სარგებლის შეჯერება ასეთი გამოიყურება:

	2023	2022
მოგება/(ზარალი) დაბეგრამდე	1,700	(2,263)
კანონმდებლობით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	20%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის (ზარჯი)/სარგებელი კანონმდებლობით დადგენილი განაკვეთის შემთხვევაში	(340)	339
გადასახადით დაუბეგრავი მოგება	162	109
გამოუქვითავი ხარჯები	(59)	(45)
საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების ეფექტი	-	35
წლის განმავლობაში გამოყენებული საგადასახადო ზარალი	237	-
მომდევნო პერიოდზე გადატანილი აუღიარებელი საგადასახადო ზარალები	-	(438)
მოგების გადასახადის (ზარჯი)/სარგებელი	-	-

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

17. გადასახადები (გაგრძელება)

ცვლილებების ძალაში შესვლასთან ერთად, ბანკებისთვის არსებული მოგების გადასახადის განაკვეთი 15%-დან 20%-მდე გაიზარდა 2023 წლის შემდეგ. გარდა ამისა, 2023 წლიდან დასაბეგრი საპროცენტო შემოსავალი და მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლის გამოქვითვა შესაძლებელია, განისაზღვრა ფასს-ის შესაბამისად.

ბანკის დაგროვილი საგადასახადო ზარალი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით უტოლდება 37,234 ათას ლარს (2022 წლის 31 დეკემბერი: 27,641 ათასი ლარი), რაზეც ბანკს აქვს მომდევნო პერიოდზე გადატანილი 7,447 ათასი ლარის ოდენობის საგადასახადო ზარალი 20%-იანი საგადასახადო განაკვეთით (2022 წლის 31 დეკემბერი: 4,146 ათასი ლარი 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით) და 5,436 ათასი ლარის შესაბამისი რეზერვი (2022 წლის 31 დეკემბერი: 3,708 ათასი ლარი). ბანკი 2019 წლიდან აგროვებს საგადასახადო ზარალს. 2023 წელს ბანკმა გამოიმუშავა წმინდა მოგება და ამ პერიოდისთვის გამოიყენა მხოლოდ 237 ათასი ლარი მომდევნო პერიოდებზე გადატანილი დაგროვილი საგადასახადო ზარალიდან. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს არ უღიარებია რამე გადავადებული საგადასახადო აქტივი დარჩენილ დაგროვილ საგადასახადო ზარალთან მიმართებით. საგადასახადო ზარალის ვადა არ იწურება.

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები/აქტივები 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი ცვლილების დინამიკა შესაბამის პერიოდში ასეთია:

	2022	<i>მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში</i>	2023
გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების დაბეგვრის შედეგი			
მომდევნო პერიოდებზე გადატანილი საგადასახადო ზარალი	237	(237)	-
საიჯარო ვალდებულებები	1,397	(752)	627
ძირითადი საშუალებები	336	(168)	168
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1	-	1
სხვა აქტივები	25	(16)	9
სუბორდინირებული ვალი	110	46	156
გადავადებული საგადასახადო აქტივი დასაბეგრი დროებითი სხვაობების დაბეგვრის შედეგი	2,088	(1,127)	961
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	(98)	98	-
არამატერიალური აქტივები	(171)	(137)	(308)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(885)	885	-
აქტივის გამოყენების უფლება	(1,393)	784	(609)
სხვა ვალდებულებები	459	(503)	(44)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(2,088)	1,127	(961)
გადავადებული საგადასახადო (ვალდებულება)/აქტივი	-	-	-

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

17. გადასახადები (გაგრძელება)

	2021	მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	2022
გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების დაბეგვრის შედეგი			
მომდევნო პერიოდებში გადატანილი საგადასახადო ზარალი	675	(438)	237
საიჯარო ვალდებულებები	972	407	1,379
ძირითადი საშუალებები	171	165	336
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1	-	1
სხვა აქტივები	25	-	25
სუბორდინირებული ვალი	50	60	110
სხვა ვალდებულებები	303	156	459
	2,197	350	2,547
გადავადებული საგადასახადო აქტივი დასაბეგრი დროებითი სხვაობების დაბეგვრის შედეგი			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	(90)	(8)	(98)
არამატერიალური აქტივები	(140)	(31)	(171)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(1,124)	239	(885)
აქტივის გამოყენების უფლება	(843)	(550)	(1,393)
	(2,197)	(350)	(2,547)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება			
გადავადებული საგადასახადო (ვალდებულება)/აქტივი	-	-	-

18. საკუთარი კაპიტალი

2023 წლის 7 ივლისს ბანკის მფლობელობის სტრუქტურა შეიცვალა და, დსს „პაშა ბანკთან“ ერთად, შპს „პაშა ჰოლდინგი“ გახდა ბანკის აქციონერი, 90.2019% და 9.7981% წილობრივი მონაწილეობით, შესაბამისად.

2023 წლის სექტემბერში შპს „პაშა ჰოლდინგმა“ სააქციო კაპიტალში განახორციელა 7,800 ათასი ლარის შენატანი ბანკის მიერ გამოშვებული 7,800,000 ჩვეულებრივი აქციის სანაცვლოდ. მფლობელობის სტრუქტურამ კვლავ განიცადა ცვლილება, რის შედეგადაც დსს „პაშა ბანკი“ გახდა აქციების 85.0588%-ის, ხოლო შპს „პაშა ჰოლდინგი“ – აქციების 14.9412%-ის მფლობელი.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ნებადართული, გამოშვებული და მთლიანად ანაზღაურებული კაპიტალი 136,800 ათას ლარს შეადგენდა, რომელიც შედგებოდა 1.00 ლარის ნომინალური ღირებულების 136,800,000 ჩვეულებრივი აქციისგან (2022 წ.: 129,000 ათასი, რომელიც შედგება 129,000,000 აქციისგან). ერთი ჩვეულებრივი აქცია უზრუნველყოფს ერთი ხმის უფლებას.

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, დივიდენდების განაწილების გამოცხადება ბანკის მშობელ საწარმოს შეუძლია მხოლოდ ბანკის წმინდა მოგებიდან, რომელიც ასახულია ბანკის მიერ საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბანკი ვალდებულია, ოფიციალურად აცნობოს საქართველოს ეროვნულ ბანკს დივიდენდების გამოცხადების შესახებ, ხოლო საქართველოს ეროვნული ბანკი იტოვებს უფლებას, შეაჩეროს ან შეზღუდოს დივიდენდების განაწილება, თუ ბანკი დაარღვევს საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციებს.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში დივიდენდები არ გამოცხადებულა და არ გადახდილა.

დამატებით შეტანილი კაპიტალი წარმოადგენს მშობელი საწარმოსგან და საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიღებული სუბორდინირებული სესხების საწყისი აღიარებისას მათ სამართლიან ღირებულებასა და ნომინალურ ღირებულებას შორის სხვაობას.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

19. პირობითი ვალდებულებები

საოპერაციო გარემო

საქართველოს ეკონომიკური პოლიტიკა ბოლო ათწლეულის განმავლობაში, ძირითადად, თანმიმდევრული და ეფექტური იყო ინვესტიციებისა და მოკლევადიანი ეკონომიკური ზრდის ტემპების დაჩქარების თვალსაზრისით. ამის მიუხედავად, აღნიშნულმა პოლიტიკამ ვერ შეძლო საფუძველი ჩაეყარა საქართველოს ეკონომიკის კონკურენტუნარიანობის ზრდისთვის და გრძელვადიანი ეკონომიკური განვითარების უზრუნველყოფისთვის. ამასთან, ეკონომიკური ზრდის ტემპები არ აღმოჩნდა საკმარისი საქართველოს მოსახლეობის მნიშვნელოვანი ნაწილისთვის და ვერ შეძლო უმუშევრობისა და სიღარიბის დონეების დაწვევის ხელშეწყობა. საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების სტრატეგიის მიხედვით, საქართველოს ეკონომიკური პოლიტიკა ეყრდნობა სწრაფი და ეფექტიანი ეკონომიკური ზრდის პრინციპებს, რასაც განაპირობებს ეკონომიკის რეალური სექტორის განვითარება, ისეთი პოლიტიკის გატარება, რომელიც საყოველთაო ეკონომიკურ ზრდას შეუწყობს ხელს და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება, ეკოლოგიური გარემოს უსაფრთხოებისა და მდგრადობის მიზნით. საქართველო აგრძელებს ეკონომიკური რეფორმების განხორციელებას და საბაზრო ეკონომიკის მოთხოვნების მიხედვით ავითარებს სამართლებრივ, საგადასახადო და სარეგულაციო ბაზას. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ კვების ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ გამოქვეყნებული წინასწარი შეფასებით, დეკემბერში მშპ-ის ზრდამ შეადგინა 8.3%, რის შედეგადაც 12-თვიანი საშუალო ზრდა გაუტოლდა 7.0%-ს. ზრდის განმაპირობებელი მთავარი ფაქტორები იყო მშენებლობა, ინფორმაცია და კომუნიკაცია, ვაჭრობა, ტრანსპორტირება და დასაწყობება, ფინანსური და სადაზღვევო საქმიანობა. წარმოების და უძრავი ქონების სფეროებში დადმასვლა დაფიქსირდა.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ გამოქვეყნებული ინფორმაციით, ინფლაციის დონემ 2023 წლის დეკემბერში წლიურ 0.4%-ს მიაღწია. ამჟამინდელი მაკროეკონომიკური პროგნოზის მიხედვით, მოსალოდნელია, რომ წლიური ინფლაციის განაკვეთი დაეცემა და მიზნობრივ მაჩვენებელზე ნაკლებს შეადგენს მოკლევადიან პერსპექტივაში, ხოლო შემდეგ დასტაბილურდება და დაახლოებით 3%-ს შეადგენს საშუალოვადიან პერსპექტივაში. მაღალი ინფლაციის ხანგრძლივი პერიოდის შემდეგ, მიზნობრივზე დაბალი დონის ინფლაცია მოკლევადიან პერსპექტივაში ხელს შეუწყობს გრძელვადიანი ინფლაციის მოლოდინების ნორმალიზებას, რაც ფასების სტაბილურობის წინაპირობაა. საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დაიწყო თავისი მკაცრი მონეტარული პოლიტიკის ეტაპობრივი გაუქმება და პოლიტიკის განაკვეთი 9.0%-მდე აქვს შემცირებული ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის.

პანდემიისა და ომის უარყოფითი გავლენის მიუხედავად, ხელმძღვანელობა ინარჩუნებს ლიკვიდობის მძლავრ პოზიციებს სეზონის ღონისძიებების დახმარებით, რომლებიც მიზნად ისახავს კრიზისულ ვითარებაში საბანკო სექტორის მედეგობის განმტკიცებას. ბანკი აქტიურად ცდილობს უმოქმედო სესხების გონივრულ დონეზე შენარჩუნებას დროული რესტრუქტურისა და ღონისძიებებისა და მშობელი საწარმოსგან მიღებული მხარდაჭერის წყალობით, ასევე სესხების ამოღების მკაცრი ზომებით.

ბანკმა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით გამოიყენა უახლესი მაკროეკონომიკური პროგნოზები, რომლებიც ხელმისაწვდომია. ბანკი აგრძელებს თავის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და ფინანსურ შედეგებზე ომისა და პანდემიისა და ცვალებადი მიკრო და მაკროეკონომიკური პირობების გავლენის შეფასებას.

გადასახადები

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და საკმაოდ ხშირ ცვლილებას. შესაბამის საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ ექვემდებარებოდნენ ხელმძღვანელობის მხრიდან კანონმდებლობის ამგვარი ინტერპრეტაციები ბანკის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან მიმართებაში. ეს შეიძლება მომავალში შეეხოს ისეთ ოპერაციებსა და საქმიანობასაც, რომლებიც ადრე ექვემდებარებოდნენ არ დამდგარა. ამის გამო შეიძლება დაირიცხოს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. 2022 წლის ბოლომდე ფისკალური პერიოდები შეფასებულია საგადასახადო რისკის თვალსაზრისით შემოსავლების სამსახურის მსხვილ გადამხდელთა ოფისის მიერ. ბანკის მიერ მიწოდებული ინფორმაციის ანალიზის საფუძველზე, რისკები არ გამოვლენილა.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის მოქმედ შესაბამის კანონმდებლობას ადეკვატურად განმარტავს და რომ ბანკს დარიცხული აქვს ყველა სათანადო გადასახადი.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

19. პირობითი ვალდებულებები(გაგრძელება)

იურიდიული საკითხები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პროცესში შესაძლებელია ბანკის წინააღმდეგ სარჩელები აღიძრას. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

პირობითი ვალდებულებები

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს შემდეგი პირობითი ვალდებულებები ჰქონდა:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზები	97,545	62,154
აკრედიტივები	-	260
	97,545	62,414
ვალდებულების შესრულების გარანტია	86,921	61,119
პირობითი ვალდებულებები	184,466	123,533
ანარიცხები საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებთან დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის	(914)	(356)
აკრედიტივების უზრუნველსაყოფად გამოყენებული ანაზრები (მე-15 შენიშვნა)	(3,908)	(3,471)

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი ასე გამოიყურება (აკრედიტივიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ არის არსებითი):

	<i>გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზები</i>	<i>ვალდებულების შესრულების გარანტია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(356)	-	(356)
ახალი დავალიანება	(564)	-	(564)
ვადამოსული დავალიანება	317	-	317
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	-	(311)	(311)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(603)	(311)	(914)

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

	<i>გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზები</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(195)
ახალი დავალიანება	(835)
ვადამოსული დავალიანება	643
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	31
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(356)

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

20. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

წმინდა შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მოიცავს შემდეგს:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	2,603	1,403
გაცემული გარანტიები და აკრედიტივები	1,509	963
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	632	631
საკასო ოპერაციები	130	45
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	4,874	3,042
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	(1,344)	(1,070)
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(958)	(808)
საკასო ოპერაციები	(5)	(5)
სხვა	(259)	(131)
საკომისიო ხარჯი	(2,566)	(2,014)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	2,308	1,028

ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ბანკის ამონაგებს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ძირითადად წარმოადგენს შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან. 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებულმა ამონაგებმა მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან შეადგინა 4,874 ათასი ლარი (2022 წ.: 3,042 ათასი ლარი).

მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებთან დაკავშირებით, ბანკმა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარა შემდეგი სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები:

	<i>2023</i>	<i>2022</i>
გადავადებული შემოსავალი (წარმოდგენილი სხვა ვალდებულებებში)	29	28

ბანკი, როგორც წესი, საზღაურს და საკომისიოს იღებს შესაბამისი გარიგების დასრულებამდე ან დასრულებისთანავე (ისეთი ხელშეკრულებების შემთხვევაში, რომელთა მიხედვითაც შესასრულებელი ვალდებულება სრულდება დროის გარკვეულ მომენტში, მაგალითად ანგარიშსწორების ოპერაციები). დროთა განმავლობაში გაწეული მომსახურებისთვის (მაგალითად, მომსახურება, რომელზეც მიიღება გარანტიების და აკრედიტივების გაცემის საზღაური) ბანკი, ჩვეულებრივ, წინასწარ მოითხოვს თვითურ, კვარტალურ ან წლიურ საკომისიოს, რომელიც ფარავს მთლიანი სახელშეკრულებო პერიოდის შესაბამის მონაკვეთს.

ბანკმა აღიარა 28 ათასი ლარის ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიმდინარე საანგარიშგებო პერიოდში, რომელიც უკავშირდება მომდევნო პერიოდზე გადატანილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ასახულია გადავადებულ შემოსავალში 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. პერსონალზე გაწეული, ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

პერსონალზე გაწეული, ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022
ხელფასები	18,922	15,038
პრემიები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	5,291	4,412
პერსონალზე გაწეული ხარჯი	24,213	19,450
პროფესიული მომსახურება	2,663	2,052
სარეკლამო ხარჯი	2,238	3,132
პროგრამული უზრუნველყოფის ხარჯი	1,613	1,829
მოკლევადიანი იჯარები	619	653
პერსონალის გადამზადება	441	145
კომუნიკაციები	437	366
საოფისე მარაგები	368	294
კორპორაციული წამახალისებელი ღონისძიებები	231	107
მგზავრობისა და სამივლინებო ხარჯები	200	84
კომუნალური მომსახურება	193	158
დაზღვევა	152	178
საწევრო შენატანები	141	128
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	102	36
ტექნიკური მომსახურება და ექსპლუატაცია	72	67
ანაზრის დაზღვევის საკომისიო	62	44
ქველმოქმედებაზე გაწეული დანახარჯები	60	115
კადრების შერჩევის ხარჯი	52	42
დაცვა-უსაფრთხოების ხარჯები	23	25
სხვა	186	146
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	9,853	9,601

ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება, პროფესიული მომსახურების საზღაურის ჩათვლით, 31 დეკემბრით დასრულებული 2023 და 2022 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღგ-ის გარეშე):

	2023	2022
საზღაური ბანკის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	125	123
სხვა მარწმუნებელი მომსახურების დანახარჯები	51	51
სულ საზღაურები და ხარჯები	176	174

სხვა პროფესიული აუდიტორული ფირმებისთვის მათ მიერ გაწეულ სხვა პროფესიულ მომსახურებაში გადახდილი საზღაური და ასანაზღაურებელი დანახარჯები 2023 წელს შეადგენდა 9 ათას ლარს (2022 წ.: 9 ათასი ლარი).

ბანკში დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა 2023 წლის განმავლობაში იყო 387, მათ შორის, ზედა რგოლის საშუალოდ 3 ხელმძღვანელი, შუა რგოლის საშუალოდ 52 ხელმძღვანელი, საშუალოდ 322 სხვა დასაქმებული და დროებითი მომსახურების ხელშეკრულებებით დაქირავებული საშუალოდ 10 დასაქმებული (2022 წ.: დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა იყო 336, მათ შორის ზედა რგოლის საშუალოდ 4 ხელმძღვანელი, შუა რგოლის საშუალოდ 48 ხელმძღვანელი, საშუალოდ 274 სხვა დასაქმებული და დროებითი მომსახურების ხელშეკრულებებით დაქირავებული საშუალოდ 10 დასაქმებული).

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა

შესავალი

ბანკის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მუდმივი პროცესებით, როგორცაა ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. რისკის მართვის ამ პროცესს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ბანკის უწყვეტი მომგებიანობისთვის და ბანკში თითოეული პირი არის ანგარიშვალდებული თავის მოვალეობებთან დაკავშირებულ რისკებზე. ბანკის საქმიანობას, ძირითადად, საკრედიტო, ლიკვიდობის და საბაზრო რისკები ახასიათებს. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. ისინი კონტროლდება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკის მართვის სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო მიდგომის ჩამოყალიბებასა და რისკების მართვის სტრატეგიებისა და პრინციპების დამტკიცებაზე.

რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტი ზოგადად არის პასუხისმგებელი რისკის სტრატეგიის შემუშავებასა და პრინციპების, სტრუქტურის, პოლიტიკისა და ლიმიტების დანერგვაზე. იგი პასუხს აგებს რისკის ძირითად საკითხებზე და მართავს და მონიტორინგს უწევს რისკთან დაკავშირებულ შესაბამის გადაწყვეტილებებს.

რისკის მართვა

რისკის მართვის განყოფილებას ევალება რისკის მართვის სისტემის განსაზღვრა, დანერგვა და მართვა.

აქტივ-პასივების კომიტეტი

აქტივ-პასივების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების, და მთლიანი ფინანსური სტრუქტურის მართვაზე. იგი ასევე პასუხისმგებელია ბანკის დაფინანსების, ლიკვიდობის, საპროცენტო განაკვეთისა და კაპიტალის ადეკვატურობის რისკებზე.

შიდა აუდიტი

რისკის მართვის პროცესებს მთელ ბანკში შემოწმებას მუდმივად უტარებს შიდა აუდიტის განყოფილება. იგი ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობას, მათ სტრუქტურას და ეფექტურობას, ასევე ბანკის შესაბამისობას მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნებთან და შიდა პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს რისკებთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებზე, მართავს და ზედამხედველობას უწევს ბანკის სხვა განყოფილებების მიერ რისკებთან დაკავშირებით მიღებულ გადაწყვეტილებებს და კონტროლის ფუნქციების შესრულებას, რომლებიც უკავშირდება კონტროლის საერთო გარემოს, ხელით შესრულებული, ტექნოლოგიებზე დამოკიდებული ან კომპიუტერული პროგრამების მეშვეობით კონტროლის მექანიზმებს, რისკის გამიზნულად ან უნებლიეთ არასწორად შეფასებას, თაღლითობის, ან ქონების მითვისების რისკს, ინფორმაციის დაცვას, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლას, და სხვ. აუდიტის კომიტეტი შედგება სამი წევრისგან, რომელთაგან ორი დამოუკიდებელია.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკის მართვის სტრუქტურა (გაგრძელება)

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ბანკის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ბანკის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს. გარდა ამისა, ბანკი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკისადმი ზოგად მდგრადობას რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით. რისკებთან დაკავშირებით ყველა განყოფილება ანგარიშვალდებულია აქტივ-პასივების კომიტეტის მიმართ. შესაბამისი შეხვედრები თვეში ერთხელ ტარდება.

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ბანკის საქმიანობის მეტ მგრძობილობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები, მომხმარებლები ან კონტრაჰენტები ვერ შეძლებენ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებას. ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

ბანკმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ბანკს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები.

მსესხებლის მიერ ლიმიტების დარღვევის მონიტორინგი ხდება გაცემულ სესხებზე. საკრედიტო კომიტეტი შეიძლება ამ ლიმიტების შეცვლის ინიციატივით გამოვიდეს. საჭიროების შემთხვევაში ბანკი ითხოვს გირაოს და კომპანიის თავდებობას. საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ხდება უწყვეტად, ხოლო მათი გადახედვა ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ბანკი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს, რომელთა მიხედვითაც ბანკს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება გარანტიის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ბანკი დგას სესხის გაცემის ანალოგიური რისკების წინაშე და ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***გაუფასურების შეფასება*

ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად ბანკისთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

დეფოლტის ალბათობა	<i>დეფოლტის ალბათობა</i> არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ სესხის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება	<i>დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება</i> არის დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის განსაზღვრული დავალიანება, რომელიც ითვალისწინებს საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელ ცვლილებებს, მათ შორის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (დაფარვის გრაფიკის მიხედვით ან არა), სესხის გაცემის ვალდებულებების ფარგლებში კრედიტების მოსალოდნელ ათვისებას და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხულ პროცენტს.
დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში	<i>დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში</i> არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება 12-თვიანმოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით, თუ არ შეიმჩნევა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ან გაუფასურების სხვა ნიშნები რეზერვის შექმნის თარიღიდან, რა შემთხვევაშიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, შესაბამისი ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

ბანკმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ბანკი აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 სტადიებად და შექმნის ან შექმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

- 1-ელი სტადია: სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ბანკი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე სტადიიდან.
- მე-2 სტადია: როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე სტადიიდან.
- მე-3 სტადია: სესხები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად მიიჩნევა. ბანკის ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
- შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებულები: შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია საწყისი აღიარებისას. შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით საწყისი აღიარებისას და საპროცენტო ამონაგების აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შექმნისა ხდება მხოლოდ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დეფოლტის და გამოსწორების განმარტება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელად და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მე-3 სტადიაზე მყოფად (საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად) მიიჩნევს მაშინ, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას. ბანკი სხვა ბანკებისგან მისაღებ თანხებს მიიჩნევს გადაუხდელად და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება სამუშაო დღის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

იმის ხარისხობრივი შეფასებისას, მომხმარებელს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ბანკი ასევე განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი. ასეთი მოვლენების დადგომისას, ბანკი საგულდაგულოდ ამოწმებს მომხმარებლის სტატუსს, რათა, თუ მან არ შეასრულა ვალდებულება, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას მიაკუთვნოს მე-3 სტადიას, ან ხომ არ არის მე-2 სტადია უფრო მართებული.

ბანკმა განსაზღვრა გარკვეული კრიტერიუმები, რომლებიც უნდა დაკმაყოფილდეს იმისათვის, რომ აქტივი გამოსწორებულად ჩაითვალოს. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, აქტივი მეორე სტადიას უნდა მიეკუთვნოს თუ პირველს, დამოკიდებულია დეფოლტის აღმოფხვრისას განახლებულ საკრედიტო რეიტინგზე, და იმაზე, ხომ არ მიანიშნებს ეს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდაზე საწყისი აღიარების შემდეგ.

შიდა რეიტინგი და დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილება თავის საქმიანობაში შიდა რეიტინგის მოდელს ეყრდნობა. ბანკი სხვადასხვა მოდელს იყენებს თავისი კორპორაციული და კომერციული პორტფელებისთვის, რომლებითაც თავის მომხმარებლებს ანიჭებს შიდა რეიტინგის შეფასებებს Aaa-დან Ca-C-ის ჩათვლით. მოდელები მოიცავს როგორც თვისებრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, მსესხებლის დამახასიათებელ ინფორმაციასთან ერთად, იყენებენ დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შესაძლოა იმოქმედონ მსესხებლის ქცევაზე. თუ შესაძლებელია, ისინი ასევე ეყრდნობა ადგილობრივი და საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოებისგან მიღებული ინფორმაციას. თითოეულ სტადიას ენიჭება დეფოლტის ალბათობები, რომლებიც მოიცავს საპროგნოზო ინფორმაციას და, ფასს 9-ის შესაბამისად, რისკის სტადიების მიხედვით კლასიფიკაციას. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე. რაც შეეხება სამომხმარებლო პორტფელს, მომხმარებლებს ენიჭებათ რეიტინგი A-დან E3-მდე საკრედიტო ბიუროს რეიტინგების სისტემის საფუძველზე.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები

ბანკის სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწვევი დაწესებულებები, ბანკები. ამ ურთიერთობებისთვის ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილება აანალიზებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორცაა ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები, მაგალითად, გარე რეიტინგები, და მათ ანიჭებს შიდა რეიტინგს ქვემოთ მოცემული ცხრილის მიხედვით.

შიდა რეიტინგის შეფასება	გარე რეიტინგი	დეფოლტის ალბათობა	შიდა სარეიტინგო განმარტება
1 კლასი	Aaa	0.00123%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Aa1	0.00215%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Aa2	0.00375%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Aa3	0.00655%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	A1	0.01144%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	A2	0.01998%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	A3	0.03488%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Baa1	0.06091%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Baa2	0.10632%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Baa3	0.18554%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Ba1	0.32359%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Ba2	0.56377%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Ba3	0.98047%	სტანდარტული შეფასება
2 კლასი	B1	1.69989%	სტანდარტული შეფასება
2 კლასი	B2	2.93159%	სტანდარტული შეფასება
3 კლასი	B3	5.01024%	სტანდარტული შეფასება
3 კლასი	Caa1	8.43469%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
3 კლასი	Caa2	13.85825%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
3 კლასი	Caa3	21.93382%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
3 კლასი	Ca-C	32.91701%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
	ვალდებულების შეუსრულებლობა	100.0000%	გაუფასურებული

კორპორაციული და კომერციული სესხები

კორპორაციული და კომერციული სესხების შემთხვევაში, მსესხებლებს აფასებენ ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილების სპეციალისტები. საკრედიტო რისკის შეფასება ეყრდნობა კრედიტუნარიანობის შეფასების მოდელს, რომელიც ითვალისწინებს სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორცაა:

- ▶ ისტორიული ფინანსური ინფორმაცია, მომხმარებლის მიერ მომზადებულ პროგნოზებთან და ბიუჯეტებთან ერთად. ეს ფინანსური ინფორმაცია მოიცავს რეალიზებულ და მოსალოდნელ შედეგებს, გადახდისუნარიანობის, ლიკვიდურობის და სხვა შესაბამის კოეფიციენტებს, რომლებითაც ფასდება მომხმარებლის ფინანსური მდგომარეობა. ზოგიერთი ეს მაჩვენებელი ჩადებულია მომხმარებლებთან შეთანხმების პირობებში და ამიტომ, მეტი ყურადღებით ფასდება;
- ▶ მესამე მხარეებისგან კლიენტების შესახებ მიღებული ნებისმიერი საჯარო ინფორმაცია. ეს გულისხმობს სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებულ გარე რეიტინგებს, დამოუკიდებელი ანალიტიკოსების ანგარიშებს, საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული ობლიგაციების ფასებს, პრესრელიზებს და სტატისტიკას;
- ▶ ნებისმიერი მაკროეკონომიკური ან გეოპოლიტიკური ინფორმაცია, მაგალითად, მშპ-ის ზრდა, რომელიც აქტუალურია კონკრეტული დარგისთვის და გეოგრაფიული სემენტებისთვის, რომლებშიც კლიენტი ეწევა საქმიანობას;
- ▶ ნებისმიერი სხვა ობიექტური და გადამოწმებადი ინფორმაცია კლიენტის მმართველობის ხარისხისა და უნარების შესახებ, რაც განსაზღვრავს კომპანიის საქმიანობას.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები

სამომხმარებლო დაკრედიტება გულისხმობს კლიენტებისთვის სესხების, საკრედიტო ბარათებისა და ოვერდრაფტების შეთავაზებას. ამ პორტფელის საკრედიტო რისკი და სესხებზე შესაძლო დანაკარგების შესაბამისი რეზერვი მოქმედი სესხების შემთხვევაში ფასდება კოლექტიურად, ხოლო უმოქმედო სესხების შემთხვევაში – ინდივიდუალურად.

ბანკის მიერ შიდა საკრედიტო რეიტინგი კორპორაციული და კომერციული სეგმენტებისთვის ასე გამოიყურება:

შიდა რეიტინგის შეფასება	შიდა რეიტინგი	დეფოლტის ალბათობა	შიდა სარეიტინგო განმარტება
1 კლასი	Aaa	0.00123%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Aa1	0.00215%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Aa2	0.00375%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Aa3	0.00655%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	A1	0.01144%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	A2	0.01998%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	A3	0.03488%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Baa1	0.06091%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Baa2	0.10632%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Baa3	0.18554%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Ba1	0.32359%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Ba2	0.56377%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Ba3	0.98047%	სტანდარტული შეფასება
2 კლასი	B1	1.69989%	სტანდარტული შეფასება
2 კლასი	B2	2.93159%	სტანდარტული შეფასება
3 კლასი	B3	5.01024%	სტანდარტული შეფასება
3 კლასი	Caa1	8.43469%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
3 კლასი	Caa2	13.85825%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
3 კლასი	Caa3	21.93382%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
3 კლასი	Ca-C	32.91701%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
	ვალდებულების შეუსრულებლობა	100.0000%	გაუფასურებელი

ბანკის შიდა საკრედიტო რეიტინგი სამომხმარებლო სეგმენტებისთვის ასე გამოიყურება:

შიდა რეიტინგის შეფასება	შიდა რეიტინგი	დეფოლტის ალბათობა	შიდა სარეიტინგო განმარტება
1 კლასი	A	0.0150%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	B	0.0200%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	C1	0.0250%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	C2	0.0350%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	C3	0.0500%	მაღალი შეფასება
2 კლასი	D1	0.0700%	სტანდარტული შეფასება
2 კლასი	D2	0.0900%	სტანდარტული შეფასება
2 კლასი	D3	0.1200%	სტანდარტული შეფასება
3 კლასი	E1	0.1500%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
3 კლასი	E2	0.2000%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
3 კლასი	E3	0.2500%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს იმ ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, რომლებზეც ხდება გაუფასურების გამოთვლა, და ითვალისწინებს როგორც მომხმარებლის უნარს, გაზარდოს დავალიანების მოცულობა დეფოლტის მოახლოებისას, ისე მის უნარს, დავალიანება ვადაზე ადრე დაფაროს. პირველი სტადიის სესხის შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად, ბანკი ავასებს დეფოლტის მოვლენების დადგომის შესაძლებლობას 12-თვიანი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის ვადაში – 12 თვის განმავლობაში. მეორე და მესამე სტადიების, ასევე შექმნილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების შეფასება ხდება ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში დამდგარი დეფოლტის მოვლენების გათვალისწინებით.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში

საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების სტანდარტიზებული შეფასების სტრუქტურას, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს განაკვეთები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას იმ თანხასთან შედარებით, რომლის აღდგენაც ან რეალიზაციაც მოსალოდნელია უზრუნველყოფის ნებისმიერი დასაკუთრებული საგნიდან.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ბანკი მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ბანკი ავასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში საწყისი აღიარების შემდეგ.

ბანკი ასევე მიმართავს შეფასების მეორად, ხარისხობრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორცაა, მაგალითად, მომხმარებლის/სესხის შეყვანა საყურადღებო სიაში ან ანგარიშის რესტრუქტურისა და კრედიტუნარიანობის გამომწვევი მოვლენის დადგომის გამო. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა. საკრედიტო რეიტინგის შემცირება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის კრიტერიუმია.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებისას მსგავსი აქტივების ჯგუფისთვის, ბანკი იყენებს შეფასების იგივე პრინციპებს იმის განსასაზღვრად, ხომ არ ჰქონია ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში საწყისი აღიარების შემდეგ.

კოლექტიურად შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება

ქვემოთ მოცემული ფაქტორებიდან გამომდინარე, ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს განსაზღვრავს კოლექტიურ ან ინდივიდუალურ საფუძველზე.

აქტივების კლასები, რომლებსთვისაც ბანკი ინდივიდუალურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს:

- ▶ მე-3 სტადიის ყველა აქტივი, ფინანსური აქტივის კლასის მიუხედავად, გარდა სამომხმარებლო პორტფელისა;
- ▶ მე-2 სტადიის და მე-3 სტადიის კორპორაციული და კომერციული პორტფელი;
- ▶ კრედიტის ოდენობა, რომელიც შესაძლოა კლასიფიცირებულ შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად, როდესაც თავდაპირველი სესხის აღიარება წყდება და ახალი სესხი აღიარდება სესხის რესტრუქტურის შედეგად.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

აქტივების კლასები ბანკის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებისას კოლექტიურ საფუძველზე მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ბანკის კომერციული პორტფელის უფრო მცირე ან უფრო ერთგვაროვანი ნაშთები;
- ▶ 1-ელი სტადიისა და მე-2 სტადიის სამომხმარებლო სესხები;

ბანკი ამ სესხებს აჯგუფებს უფრო მომცრო ერთგვაროვან პორტფელებად, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების ერთობლიობის საფუძველზე, მაგალითად, შიდა რეიტინგის, გადაცილებული ვადების, პროდუქტის ტიპის ან მსესხებლის დარგის მიხედვით.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში ბანკი მთელ რიგ საპროგნოზო ინფორმაციას ეყრდნობა და მათგან იღებს ისეთ ეკონომიკურ მაჩვენებლებს, როგორცაა:

- ▶ მშპ-ის ზრდა;
- ▶ ინფლაცია.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელი შეიძლება ყოველთვის არ ასახავდეს ზაზრის ყველა მახასიათებელს ფინანსური ანგარიშგების თარიღისთვის. ამის მხედველობაში მისაღებად, დროებითი შესწორებების სახით ხდება ხარისხობრივი კორექტირებები ან განახლებები, როდესაც ეს სხვაობები საკმაოდ არსებითია.

ბანკი საპროგნოზო ინფორმაციას იღებს სეზ-ის, საქსტატის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის, World and Regional Economic Outlooks-ების, S&P Global Ratings-ის და სხვ. მიერ გამოქვეყნებული წყაროებიდან. ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილების ექსპერტები განსაზღვრავენ სხვადასხვა სცენარისთვის მისანიჭებელ წონებს. ცხრილებში მოცემულია ძირითადი საპროგნოზო ეკონომიკური ცვლადები/დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება ეკონომიკურ სცენარებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად. „მომდევნო წლების“ სვეტში რიცხვები წარმოადგენს გრძელვადიან საშუალო არითმეტიკულს და ამიტომ, 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ყველა სცენარისთვის ერთი და იგივეა:

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებუ- ლი ალბათო- ბები, %	2023 წლის მომდევნო წლები			2022 წლის მომდევნო წლები		
			2024	2025	2026	2023	2024	2025
მშპ-ის ზრდა, %								
	ოპტიმისტური საბაზისო	25%	6.5%	5.5%	5.0%	6.0%	5.0%	5.0%
	სცენარი	50%	5.0%	4.5%	5.0%	4.0%	5.5%	5.0%
	პესიმისტური	25%	3.0%	4.0%	5.0%	2.0%	4.0%	5.0%
ინფლაციის დონე								
	ოპტიმისტური საბაზისო	25%	3.25%	3.0%	3.0%	5.0%	3.0%	3.0%
	სცენარი	50%	3.6%	3.1%	3.0%	5.3%	3.1%	3.0%
	პესიმისტური	25%	5.0%	4.0%	3.0%	9.0%	6.0%	3.0%

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივის კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რეიტინგი იმართება ბანკის შიდა საკრედიტო სარეიტინგო სისტემით, ზემოთ აღწერილი ფორმით. ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საკრედიტო რეიტინგების სისტემაზე დაყრდნობით:

	შენიშვნა	მალალი შეფასება	სტანდარტული შეფასება	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასურებული	სულ	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულისა	5	1-ელი სტადია	22,703	39,141	24	–	61,868
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	1-ელი სტადია	–	36,791	–	–	36,791
იმხმარებლებზე გაცემული სესხები	7		40,575	272,186	9,440	30,108	352,309
კორპორაციული		1-ელი სტადია	–	135,184	314	–	135,498
		მე-2 სტადია	–	4,943	–	–	4,943
		მე-3 სტადია	–	–	–	6,364	6,364
იმერციული		1-ელი სტადია	–	100,522	3,527	–	104,049
		მე-2 სტადია	–	9,541	1,974	–	11,515
		მე-3 სტადია	–	–	–	18,445	18,445
		შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	–	–	–	965	965
ამომხმარებლო		1-ელი სტადია	39,982	19,389	2,538	–	61,909
		მე-2 სტადია	593	2,607	1,087	–	4,287
		მე-3 სტადია	–	–	–	4,334	4,334
პორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	1-ელი სტადია	–	65,648	–	–	65,648
გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზები	19	1-ელი სტადია	55,961	39,673	771	–	96,405
		მე-2 სტადია	86	967	77	–	1,130
		მე-3 სტადია	–	–	–	10	10
ვალდებულების შესრულების გარანტია		1-ელი სტადია	16,230	37,533	33,158	–	86,921
სულ			135,555	491,939	43,470	30,118	701,082

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ცხრილი გვიჩვენებს სხვადასხვა კლასის ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	შენიშვნა	მალალი შეფასება	სტანდარ-ტული შეფასება	სტანდარ-ტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასუ-რებული	სულ	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულისა	5	1-ელი სტადია	24,811	33,190	218	–	58,219
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	1-ელი სტადია	3,472	43,455	–	–	46,927
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7		32,732	289,797	12,387	32,793	367,709
კორპორაციული		1-ელი სტადია მე-2					
		სტადია მე-3	–	183,587	218	–	183,805
		სტადია მე-3	–	6,736	–	–	6,736
			–	–	–	162	162
კომერციული		1-ელი სტადია მე-2					
		სტადია მე-3	–	68,489	3,463	–	71,952
		სტადია მე-3	–	13,792	6,718	–	20,510
			–	–	–	29,921	29,921
სამომხმარებლო		1-ელი სტადია მე-2					
		სტადია მე-3	32,375	16,649	1,738	–	50,762
		სტადია მე-3	357	544	250	–	1,151
			–	–	–	2,710	2,710
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	1-ელი სტადია	–	44,199	–	–	44,199
გამოუყენებელი საკრედიტო ხაზები	19	1-ელი სტადია მე-2	34,636	25,171	995	–	60,802
		სტადია მე-3	–	–	–	1,352	1,352
		სტადია მე-3	–	–	260	–	260
ვალდებულების შესრულების გარანტია		1-ელი სტადია მე-2	16,230	32,584	12,021	–	60,835
		სტადია მე-2	–	–	284	–	284
სულ			111,881	468,396	26,165	34,145	640,587

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2023				2022			
	საქრ- თველო	ეთგო	სხვა არა-ეთგო	სულ	საქრ- თველო	ეთგო	სხვა არა-ეთგო	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	30,637	15,076	19,072	64,785	35,597	24,811	2,134	62,542
მოთხოვნები								
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	36,790	-	-	36,790	43,455	3,472	-	46,927
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	312,557	-	23,549	336,106	338,501	-	12,384	350,885
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	65,230	-	-	65,230	43,861	-	-	43,861
სხვა აქტივები	1,886	14	9	1,909	1,145	8	9	1,162
	447,100	15,090	42,630	504,820	462,559	28,291	14,527	505,377
ვალდებულებები								
ვალდებულებები								
საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	12,509	1	77,629	90,139	31,875	1	74,811	106,687
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	186,261	3,960	98,634	288,855	168,995	1,231	101,805	272,031
საიჯარო ვალდებულებები	3,135	-	-	3,135	3,772	-	-	3,772
სხვა ვალდებულებები	4,520	7	56	4,583	2,403	7	78	2,488
სუბორდინირებულ ი ვალი	-	-	27,716	27,716	-	-	26,559	26,559
	206,425	3,968	204,035	414,428	207,045	1,239	203,253	411,537
წმინდა აქტივები / (ვალდებულებები)	240,675	11,122	(161,405)	90,392	255,514	27,052	(188,726)	93,840

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ბანკმა შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. მშობელი საწარმოსგან მოზიდული სახსრები ბანკის საქმიანობას უახლოეს მომავალში საკმარისად უზრუნველყოფს. ბანკის აქტივებს მართავს ისე, რომ უზრუნველყოს საკმარისი ლიკვიდობა და ყოველდღიურად აკონტროლებს სამომავლო ფულად ნაკადებსა და ლიკვიდობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ბანკი ფლობს კორპორაციული და ფინანსთა სამინისტროს ობლიგაციების პორტფელს, რომლის დაგირავებაც შესაძლებელია ფულადი სახსრების გაუთვალისწინებელი დეფიციტის შემთხვევაში სებ-იდან სესხის აღების მიზნით. ამასთან, ბანკი ფლობს ფულად დეპოზიტს (სავალდებულო რეზერვი) სებ-ში, რომლის მოცულობაც დამოკიდებულია მოზიდულ სამომხმარებლო სახსრებზე.

ბანკი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდობის პოზიციას ცალკე აღებული კოეფიციენტების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი გამოითვლება მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფულადი ნაკადების წმინდა გადინებასთან შეფარდებით. ბანკს მოეთხოვება ლიკვიდური აქტივების მარაგის მუდმივად შენარჩუნება, რათა შეეძლოს თავისი გადინებული წმინდა ფულადი ნაკადების დაფარვა 30-დღიანი კალენდარული დღის სტრესული სცენარის შემთხვევაში. ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა, რომელსაც წესებს საქართველოს ეროვნული ბანკი, შეადგენს 100%-ს უცხოურ ვალუტაში ლიკვიდობის გადაფარვის და ლიკვიდობის გადაფარვის გაერთიანებული კოეფიციენტებისთვის და 75%-ს - ეროვნულ ვალუტაში ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტისთვის. 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა ლიკვიდობის გადაფარვის შემდეგი კოეფიციენტები აჩვენა:

	2023, %	2022, %
ლარი	133.4	234.6
უცხოური ვალუტა	145.6	200.3
გაერთიანებული	140.3	211.3

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი ბანკისგან მოითხოვს სტაბილური დაფინანსების პროფილის შენარჩუნებას თავისი აქტივების შემადგენლობასთან და გარეგანობასთან მიმართებით, რათა შემცირდეს იმის ალბათობა, რომ ბანკის დაფინანსების რეგულარული წყაროების შეწყვეტა მნიშვნელოვნად დააზიანებს მის ლიკვიდობის პოზიციას. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი გამოითვლება სტაბილური დაფინანსების ხელმისაწვდომი ოდენობის შეფარდებით სტაბილური დაფინანსების სავალდებულო ოდენობასთან. სებ-ის მიერ დადგენილი სავალდებულო მინიმალური წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 100%-ია. 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა წმინდა სტაბილური დაფინანსების შემდეგი კოეფიციენტები აჩვენა:

	2023, %	2022, %
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი	123.7	130.3

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებზე დაყრდნობით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა, ბანკი მოელოს, რომ მენაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ბანკს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ბანკის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

<i>2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	15,566	262	79,250	-	95,078
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	144,748	66,128	94,179	-	305,055
საიჯარო ვალდებულებები	492	1,476	1,376	-	3,344
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	4,583	-	-	-	4,583
სუბორდინირებული ვალი	-	1,367	16,857	14,810	33,034
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	165,389	69,233	191,662	14,810	441,094
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	30,076	4,959	72,550	5,513	113,098
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	113,786	69,111	103,215	-	286,112
საიჯარო ვალდებულებები	533	1,461	1,981	-	3,975
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	2,488	-	-	-	2,488
სუბორდინირებული ვალი	-	1,370	29,763	-	31,133
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	146,883	76,901	207,509	5,513	436,806

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვას ბანკის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით. თითოეული აუთვისებელი საკრედიტო ხაზი, ვალდებულების შესრულების გარანტია და აკრედიტივი შეტანილია იმ ყველაზე ადრეული თარიღით, როდესაც შესაძლებელი გახდება მისი გამოყენება.

	<i>შენიშვნა</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
2023	19	184,466	-	-	184,466
2022	19	123,533	-	-	123,533

ბანკის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე. ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საბაზრო რისკი**

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. ბანკს სებ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი წარმოებს ყოველდღიურად.

ქვედა ცხრილებში მოცემულია ვალუტები, რომლებშიც ბანკს მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა 31 დეკემბრის მდგომარეობით თავის ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებით სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების ეფექტს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე, თუ ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია. საკუთარ კაპიტალზე დაბეგრამდე ეფექტი არ განსხვავდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ან საკუთარი კაპიტალის ანგარიშგებაში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი ასახავს წმინდა პოტენციურ ზრდას.

ვალუტა	სავალუტო კურსის	ეფექტი	სავალუტო კურსის	ეფექტი
	ცვლილება, 2023 წ.	დასაბეგრ მოგებაზე 2023 წ.	ცვლილება, 2022 წ.	დასაბეგრ მოგებაზე 2022 წ.
აშშ დოლარი	15%/(15%)	164/(164)	15%/(15%)	442/(442)
ევრო	15%/(15%)	29/(29)	15%/(15%)	239/(239)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია ბანკის მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის ნაგარაუდები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე ერთი წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 31 დეკემბრისთვის ფლობილ ცვლადი განაკვეთის მქონე არასავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს.

ვალუტა	ზრდა/(კლება) საბაზისო ერთეულებში 2023 წ.	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2023 წ.
	ლარი	100/(100)

ვალუტა	ზრდა/(კლება) საბაზისო ერთეულებში 2022 წ.	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2022 წ.
	ლარი	100/(100)

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ბანკი შეძლებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადასაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

23. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

შეფასების ტექნიკის მეშვეობით ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისა და წარდგენისათვის ბანკი შემდეგ იერარქიას იყენებს:

- ▶ დონე 1: ანალოგიური აქტივებისა და ვალდებულებების კოტირებული (არაკორექტირებული) ფასები მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა

შემდეგ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების ანალიზი იერარქიული დონეების მიხედვით:

<i>2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სულ</i>
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზე განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	–	338,097	338,097
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	5,526	59,475	65,001
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	–	651	–	651

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

23. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

<i>2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზე განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	–	15,221	74,607	89,828
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	–	110,616	178,789	289,405
საიჯარო ვალდებულებები	–	–	3,135	3,135
სუბორდინირებული ვალი	–	–	27,716	27,716
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	–	786	–	786
<i>2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზე განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	–	347,315	347,315
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	6,746	37,315	44,061
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	–	390	–	390
<i>2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	29,615	77,072	106,687
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	–	111,409	160,772	272,181
საიჯარო ვალდებულებები	–	–	3,772	3,772
სუბორდინირებული ვალი	–	–	26,559	26,559
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები – წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	–	935	–	935

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

23. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ბანკის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

	<i>აუღიარებელი</i>			<i>აუღიარებელი</i>		
	<i>საბალანსო</i>	<i>სამართლიანი</i>	<i>შემოსულობა</i>	<i>საბალანსო</i>	<i>სამართლიანი</i>	<i>შემოსულობა</i>
	<i>ღირებულება</i>	<i>ღირებულება,</i>	<i>(ზარალი)</i>	<i>ღირებულება</i>	<i>ღირებულება,</i>	<i>(ზარალი)</i>
	<i>2023 წ.</i>	<i>2023 წ.</i>	<i>2023 წ.</i>	<i>2022 წ.</i>	<i>2022 წ.</i>	<i>2022 წ.</i>
ფინანსური აქტივები						
მომხმარებლებზე გაცემული						
სესხები	336,106	338,097	1,991	350,885	347,315	(3,570)
საინვესტიციო ფასიანი						
ქალაქები	65,230	65,001	(229)	43,861	44,061	200
სხვა ფინანსური აქტივები	1,909	1,909	-	1,162	1,162	-
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები						
საკრედიტო						
დაწესებულებების წინაშე	90,139	89,828	311	106,687	106,687	-
ვალდებულებები						
მომხმარებლების წინაშე	288,855	289,405	(550)	272,031	272,181	(150)
სხვა ფინანსური						
ვალდებულებები	4,583	4,583	-	2,488	2,488	-
საიჯარო ვალდებულებები	3,135	3,135	-	3,772	3,772	-
სუბორდინირებული ვალი	27,716	27,716	-	26,559	26,559	-
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუღიარებელი ცვლილება			1,523			(3,520)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღირიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

მიიჩნევა, რომ ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების და საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების საბალანსო ღირებულებები უახლოვდება მათ შესაბამის სამართლიან ღირებულებებს მათი მოკლევადიანი ხასიათის და ლიკვიდობის გამო, და გრძელდება მათი საბაზრო პირობების მიხედვით გადაფასება. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, მათი ხასიათისა და თვისებების გამო, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის პირველ დონეს მიეკუთვნება.

წარმოებული ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს სავალუტო ფორვარდულ კონტრაქტებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდებია მოიცავს ფორვარდული ფასწარმოქმნის მოდელს, რომლისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება. მოდელები იყენებს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემს, მათ შორის, სავალუტო სპოტ და ფორვარდულ კურსებს.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

23. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

კოტირებული თამასუქების და ობლიგაციების სამართლიანი ღირებულება ეყრდნობა ფასების კოტირებას საანგარიშგებო თარიღისთვის და მიეკუთვნება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მე-2 დონეს. არაკოტირებული ინსტრუმენტების, მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, მომხმარებელთა ანაზღაურების, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ ვალდებულებების, სუბორდინირებული სესხის და სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

24. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი მათი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით. ბანკის სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებისათვის იხილეთ 22-ე შენიშვნა – „რისკის მართვა“.

	2023			2022		
	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	64,785	-	64,785	62,542	-	62,542
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	36,790	-	36,790	46,927	-	46,927
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	128,120	207,986	336,106	146,055	204,830	350,885
დასაკუთრებული უზრუნველყოფა	11,118	54,112	65,230	14,525	29,336	43,861
ძირითადი საშუალებები	-	15,710	15,710	-	604	604
აქტივის გამოყენების მიხედვით	-	1,922	1,922	-	2,420	2,420
არამატერიალური აქტივები	-	3,047	3,047	-	3,766	3,766
სხვა აქტივები	-	4,895	4,895	-	5,255	5,255
სულ	244,700	287,672	532,372	272,299	246,211	518,510
ვალდებულებები						
საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	15,430	74,709	90,139	34,174	72,513	106,687
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	201,438	87,417	288,855	177,398	94,633	272,031
ანარიცხები	914	-	914	356	-	356
საიჯარო ვალდებულებები	18	3,117	3,135	320	3,452	3,772
სხვა ვალდებულებები	8,698	600	9,298	5,696	594	6,290
სუბორდინირებული ვალი	45	27,671	27,716	45	26,514	26,559
სულ	226,543	193,514	420,057	217,989	197,706	415,695
წმინდა	18,157	94,158	112,315	54,310	48,505	102,815

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

25. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით, მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებული მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების მიმდინარე ნაშთები ასეთია:

	2023				2022			
	საერთო უმაღლესი კონტროლს რანგის დაქვემდებარებული მშობელი საწარმო		საერთო უმაღლესი კონტროლს რანგის დაქვემდებარებული მშობელი საწარმო		საერთო უმაღლესი კონტროლს რანგის დაქვემდებარებული მშობელი საწარმო		საერთო უმაღლესი კონტროლს რანგის დაქვემდებარებული მშობელი საწარმო	
	საწარმო	ხელმძღვანელობა	საწარმოები	სხვა	საწარმო	ხელმძღვანელობა	საწარმოები	სხვა
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	755	-	1,255	-	227	-	1,694	-
მოთხოვნები								
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	-	-	-	-	-	3,472	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	3	-	-	-	252	-	3
სხვა აქტივები	-	-	2	-	-	-	1	-
ვალდებულებები								
საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	(8,168)	-	(14,394)	-	(7,547)	-	(13,982)	-
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	-	(1,736)	(72,371)	-	-	(4,727)	(88,425)	-
სხვა ვალდებულებები	-	-	(3)	-	-	-	(17)	-
სუბორდინირებული ვალი	(14,395)	-	(13,321)	-	(13,280)	-	(13,279)	-

დაკავშირებული მხარეების მიმართ ბანკის ვალდებულებები შეადგენს მისი მთლიანი ვალდებულებების 29%-ს 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2022 წ.: 34%), რაც მნიშვნელოვან კონცენტრაციას წარმოადგენს.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

25. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი:

	2023				2022			
	საერთო უმაღლესი კონტროლს რანგის დაქვემდებარებული მშობელი				საერთო უმაღლესი დაქვემდებარების ბარებული მშობელი			
	მშობელი საწარმო	ხელმძღვანელობა	ბარებული საწარმოები	სხვა	მშობელი საწარმო	ხელმძღვანელობა	საწარმოები	სხვა
საკომისიო შემოსავალი	15	-	30	-	5	-	11	-
საკომისიო ხარჯი	(3)	-	-	-	(2)	-	(1)	-
საპროცენტო შემოსავალი მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან	-	1	-	-	-	14	-	-
საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნებიდან	-	-	16	-	(2)	-	43	-
საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	(51)	-	(572)	-	(35)	-	(567)	-
მომხმარებლების წინაშე ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	-	(50)	(2,929)	-	-	(259)	(3,186)	-
სუბორდინირებული ვალის საპროცენტო ხარჯი	(666)	-	(666)	-	(739)	-	(739)	-
მოდIFIცირებით განპირობებული ზარალი	(955)	-	-	-	-	-	-	-
პროფესიული საზღაური	-	-	-	-	-	-	(56)	(8)
ქველმოქმედებაზე გაწეული დანახარჯები	-	-	-	-	-	-	-	(27)

დაკავშირებული მხარეების მიმართ ბანკის ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი მისი მთლიანი საპროცენტო ხარჯის 26%-ია (2022 წ.: 33%).

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2023	2022
ხელფასები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	2,655	2,506

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა შედგებოდა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 5 და დირექტორთა საბჭოს 4 წევრისგან (2022 წ.: სამეთვალყურეო საბჭოს 5 წევრი და დირექტორთა საბჭოს 3 წევრი).

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

26. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია (i) ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფა სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის მოთხოვნებთან და (ii) ბანკის ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენა. სებ-ის მიერ დაწესებული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებთან შესაბამისობის მონიტორინგი ხდება ყოველთვიურად საანგარიშო მოხსენების სახით, რომელშიც წარმოდგენილია შესაბამისი გაანგარიშებები და ხელმოწერილია ბანკის მთავარი ბუღალტრის ან ფინანსური დირექტორის მიერ, რის შემდეგაც იგზავნება სებ-ში.

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ბანკი აკმაყოფილებდა ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

კაპიტალის ჩარჩოს მიხედვით, კაპიტალის მოთხოვნები დაიყო პილარ 1-ის მოთხოვნებად, რომელიც ეხება ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალის და მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი მინიმალურ მოთხოვნებს და პილარ 1-ით და პილარ 2-ით გათვალისწინებულ დამატებით ბუფერებად.

პილარ 1

- ▶ კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი (რომელიც შედიოდა საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალურ მოთხოვნებში) ცალკე გამოიყო და განისაზღვრა 2.5%-ის ოდენობით;
- ▶ კონტრციკლური კაპიტალის ბუფერი ამჟამად დადგენილია 0%-ის ოდენობით;
- ▶ სისტემურობის ბუფერი დაინერგება სისტემურად მნიშვნელოვანი ბანკებისთვის ოთხწლიანი პერიოდის განმავლობაში.

პილარ 2

- ▶ სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერმა ჩაანაცვლა უცხოურ ვალუტებში გამოხატული არაპეჯირებული სავალუტო სესხების კონსერვატიული შეწონა;
- ▶ დაინერგება კონცენტრაციის რისკის ბუფერი სექტორული და ერთი მსესხებლის კონცენტრაციის რისკისთვის;
- ▶ წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერი დაინერგება ბანკის მიერ წარმოდგენილ სტრეს-ტესტების შედეგებზე დაყრდნობით;
- ▶ მარეგულირებელი ორგანოს მიერ განსაზღვრული რისკების შეფასების საერთო პროგრამის (GRAPE) ბუფერი ბანკის კონკრეტულ რისკებზე დაყრდნობით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

26. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სებ-ის მოთხოვნით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის მთლიანი კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების მინიმუმ 19.82%-ს უნდა შეადგენდეს, პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი – 15.91%-ს, ხოლო ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი – 12.96%-ს, და ეს კოეფიციენტები გამოთვლილი უნდა იყოს ბაზელ 3-ის მოთხოვნების შესაბამისად. 2023 და 2022 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი ასე გამოიყურებოდა:

	<i>შენიშვნა</i>	<i>31 დეკემბერი, 2022 წ. სებ-ის მიხედვით*</i>	<i>31 დეკემბერი, 2023 წ. სებ-ის მიხედვით</i>
სააქციო კაპიტალი	18	129,000	136,800
გაუნაწილებელი მოგება		(33,136)	(27,340)
გამოკლებული: არამატერიალური აქტივები, წმინდა მიმდინარე პერიოდის შემოსავალი/(ზარალი)	12	(5,255)	(4,895)
		(2,131)	1,700
ძირითადი პირველადი კაპიტალი		88,478	106,265
პირველადი კაპიტალი		88,478	106,265
მეორადი კაპიტალი		10,817	16,135
დამატებითი კაპიტალი		6,223	-
სულ საზედამხედველო კაპიტალი		105,518	122,400
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები		556,153	586,989
კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი		18.97%	20.85%
ძირითადი პირველადი კაპიტალის/პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი		15.91%	18.10%

* 2022 წლის რიცხვები არ არის შესადარისი, რადგან ფასს-ზე გადასვლა მხოლოდ 2023 წლის რიცხვებზე გავრცელდა.

საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შეიმუშავა კონცეფცია და ცვლილებები ფასს-ზე გადასვლისთვის. დამტკიცდა ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კატეგორიებისა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის წესი და ცვლილებები შევიდა შესაბამის დებულებებში, რომლებიც ამოქმედდა 2023 წლის 1 იანვრიდან. ამ მიზნით შეიცვალა კაპიტალის ადეკვატურობის ჩარჩო. საკრედიტო რისკის კორექტირების (CRA) ბუფერი და მისი გამოთვლის განახლებული პროცედურა დაემატა პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკებისათვის კაპიტალის ბუფერების განსაზღვრის წესს. საკრედიტო რისკის კორექტირების ბუფერის დადგენის მიზანი არის აქტივების არასაკმარისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალით გამოწვეული საკრედიტო რისკის შემცირება და ადეკვატური კაპიტალის ბუფერის განსაზღვრა.

27. საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი მოვლენები

2024 წლის იანვარში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ გადაწყვიტა მასობრივი საცალო დაკრედიტების შეჩერება. საორგანიზაციო სტრუქტურაში შესაბამისი ცვლილებები განხორციელდება და საცალო დაკრედიტებაზე ორიენტირებული სამი ფილიალი დაიხურება. ბანკის ხელმძღვანელობა 2024 წლის ბოლომდე საცალო სასესხო პორტფელის გაყიდვას აპირებს. თუმცა ბანკი მაინც მოიზიდავს ფულად სახსრებს საცალო სეგმენტიდან და გააგრძელებს საცალო მომხმარებლების მხარდაჭერას. ბანკს ამას მიიჩნევს საბალანსო უწყისის შედგენის შემდგომ მომხდარ არამაკორექტირებელ მოვლენად.